СЭЛЭНГЭ
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ГАЗАР

БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2024 он

Д/Д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /хүрээгүй бол тайлбар/
1."Эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлого, Эрүүл мэндийн тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах, арга зүйн дэмжлэг үзү						
Зорилт-1: Хүний нөөцийн хангалт, сургалт, шагнал урамшуулал, нийгмийн баталгааг хангах						
1.1.1	Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний хүрэлцээ хангамжийг нэмэгдүүлж. тасралтгүй сургаж хөгжүүлэх	Төрийн сангийн төсвөөс Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв хариуцдаг	-Мэргэшүүлэх сургалтанд хамрагдсан эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний тоо -Ажлын байрны сургалтанд хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо -Зайн сургалтанд хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо -Гадаад оронд урт болон богино хугацааны сургалтанд хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо	2023 онд Мэргэшүүлэх сургалтанд хамрагдсан эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний тоо -13 -Ажлын байрны сургалтанд хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо -500 -Зайн сургалтанд хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо-3023 -Гадаад оронд урт болон богино хугацааны сургалтанд хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо -1	Сургалтад эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг хамруулснаар эмч эмнэлгийн мэргэжилтний мэдлэг дээшилж, ур чадвар сайжирна	2024 онд дурангийн сувилахуй, чихрийн шижингийн сувилахуй, эрчимт эмчилгээний сувилагч тусгай мэргэжилтний төрөлжсөн мэргэшил олгох сургалтад нийт 3 сувилагч, тусгай мэргэжилтэн, дотор судлал, яаралтай тусламж судлалын үндсэн мэргэшил олгох сургалтад 3 их эмч, төрийн сангийн санхүүжилтээр үндсэн мэргэшил олгох сургалтад нийт 6 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн төрийн сангийн санхүүжилтээр сургаж байна. Хүний нөөцийг чадавхжуулах, тогтвор суурьшилтай ажиллуулах зорилгоор эрүүл мэндийн ажилтныг гадаад сургалтад хамруулахаар төлөвлөсний дагуу Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, Эрүүл мэндийн яамнаас зохион байгуулсан сургалтад 2 и эмчийг Солонгос улс руу, 2 бага эмч, сувилагч хуваарийн дагуу БНХАУ-ын Өвөр Монгол руу, Өрхийн эрүүл мэндийн төвий 32 эмч эмнэлгийн мэргэжилтэн Эрээн хо руу туршлага судлах уулзалт сургалтад Сингапур улсад зохион байгуулагдаж бу Дэлхийн өрхийн эмч нарын Ази номхо далайн бүсийн 26-р их хуралд 5 их эмч ний 53 эмнэлгийн мэргэжилтэн гадаа сургалтад хамруулсан байна. Салбары хэмжээнд ажлын байрны сургалта хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо 230

						Зайн буюу телемедицины сургалтад давхардсан тоогоор 2800 гаруй хамрагдаад байна. Иргэдэд чиглэсэн эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалтад- 4800 гаруй иргэдийг хамруулаад байна. Танхимын сургалтад давхардсан тоогоор 2600 гару й эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдаад байна.
1.1.2	Дутагдалтай эмч, мэргэжилтнээр бүрэн хангаж, тэдний нийгмийн баталгааг хангах, тогтвор суурьшилтай ажиллуулах чиглэлээр санаачлагатай ажиллаж, түрээсийн орон сууц болон бусад хэлбэрээр орон байртай болгох арга хэмжээг дэмжиж ажиллах	Улсын төсвөөс 2,1тэрбум төрөг.	Орон байраар хангагдсан төрийн албан хаагчийн тоо -Орон сууцны зээлэнд хамрагдсан ТАХ-ийн тоо -Байгууллагаас буцалтгүй тусламж дэмжлэг үзүүлсэн ТАХ-ийн тоо -Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.2, 29.5 дахь заалтын дагуу хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо	Орон байраар хангагдсан төрийн албан хаагчийн тоо -3 -Орон сууцны зээлэнд хамрагдсан ТАХ-ийн тоо- 12 -Байгууллагаас буцалтгүй тусламж дэмжлэг үзүүлсэн ТАХ-ийн тоо - 40 -Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.2, 29.5 дахь заалтын дагуу хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо -173	Орон байраар хангагдсан төрийн албан хаагчийн тоо -5 -Орон сууцны зээлэнд хамрагдсан ТАХ-ийн тоо-2 эрүүл мэндийн ажилтнуудын тогтвор суурьшилтай ажиллуулах нийгмийн баталгааг хангах үүднээс эрүүл мэндийн тухай хуулийн 29.2 дахь заалтын дагуу 44 эмнэлгийн мэргэжилтэн ажилчид тэтгэвэрт гарсан,29.5 дахь заалтын дагуу тогтвор суурьшилтай ажиллаж байгаа 225 эмч, эмнэлгийн	2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар түрээсийн орон сууц болон шинээр эмч эмнэлгийн мэргэжилтнүүдэд зориулсан орон сууц ашиглалтанд ороогүй байна Сүхбаатар суманд дахин төлөвлөлтөөр баригдаж буй 336 айлын хотхонд холбогдох хүмүүст эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг хөнгөлөлттэй нөхцлөөр байраар хангах хүсэлтийг хүргүүлсэн болно. 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар ажилтныг тогтвор суурьшилтай ажиллуулах, ажилтны нийгмийн баталгааг хангах зорилгоор Баянгол, Жавхлант, Сант, Цагааннуур, Алтанбулаг сумын эрүүл мэндийн төв нь аж ахуйн аргаар 14 хүний орон байрыг барьж ашиглалтанд оруулсан нь эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн тогтвор суурьшилтай ажиллуулах амьдрах боломжоор нь дэмжлэг үзүүлж нийгмийн баталгааг нь хангаж өгсө

					мэргэжилтэнд олгосон байна.	томоохон ажил юм. 3 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнгүүдэд байрны түрээсийн зардалд тодорхой хөнгөлөлт •1 туслах сувилагчийг түрээсийн байранд амьдарч байсныг иж бүрэн гэр олгож буцалтгүй тусламж үзүүлж ажилласан. Ингэснээр энэ онд 18 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний нийгмийн асуудлы шийдвэрлэн ажиллаж байна.Хагас жилийн байдлаар эрүүл мэндийн ажилтнуудын тогтвор суурьшилтай ажиллуулах нийгмийн баталгааг ханга үүднээс эрүүл мэндийн тухай хуулийн 29.2 дахь заалтын дагуу 7 эмнэлгийн мэргэжилтэн ажилчид тэтгэвэрт гарсан бөгөөд нийт 161,700,000 орчим са төгрөг, 29.5 дахь заалтын дагуу тогтво суурьшилтай ажиллаж байгаа 110 эмч эмнэлгийн мэргэжилтэнд 818,800,00 сая төгрөгний мөнгөн тэтгэмжийг ту тус олгон нийгмийн баталгаа шийдвэрлэн ажиллаж байна.
Зорилт-2: Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн чанар, эмийн зохистой хэрэглээ, хангамж нөөцийг бүрдүүлэх						
1.2.1	Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн чанар, эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх чиглэлээр эмнэлгийн	Улсын төсөв	-Эмнэлгийн ажилчдад чиглэн зохион байгуулагдсан сургалтын тоо -Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн чанар, эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх	-Эмнэлгийн ажилчдад 18 сургалт зохион байгуулагдсан. -Иргэдэд чиглэсэн сургалт 35 удаа зохион байгуулагдсан	-Эмнэлгийн ажилчдад чиглэн зохион байгуулагдсан сургалтын тоо -10 -Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн чанар, эмийн зохистой	"Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн чанар, эми зохистой хэрэглээ" сэдэвт 10 удаагий танхимын болон цахим сургалтыг б шатны эрүүл мэндийн байгууллагын 7 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнг хамруул ажилласан. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн чанар, эми зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх

	ажилчид болон иргэдэд сургалт зохион байгуулах		чиглэлээр иргэдийн дунд зохион байгуулагдсан сургалтын тоо		хэрэглээг төлөвшүүлэх чиглэлээр иргэдийн дунд зохион байгуулагдсан сургалтын тоо-10	“Бичил биетний тэсвэржилтээс сэргийлэх” чиглэлээр 8 удаагийн танхимын болон цахим сургалтад нийт 120 иргэнийг хамруулан зохион байгуулж ажилласан.
1.2.2	Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хангамж, хүртээмж, нөөцийг нэмэгдүүлэн бүртгэл, хяналтын цахим тогтолцоог бүрдүүлэх	Улсын төсөв	-Хэдэн хоногийн нөөц бүрдүүлсэн тоо -Цахим бүртгэлд хамрагдсан эмийн сангийн тоо -Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалтын хувь	-3 сарын нөөц бүрдсэн байна -Цахим бүртгэлд хамрагдсан эмийн сангийн тоог 45 -Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалт 98 хувь	-3 сарын нөөц бүрдсэн байна -Цахим бүртгэлд хамрагдсан эмийн сангийн тоог 50 хүрнэ -Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалтын хувь 98 хүрнэ.	Бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагын эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хангамж, хүртээмжийн 3 сарын нөөцийн бэлэн байдлын хангалтыг бүрдүүлэн ажиллаж байгаа бөгөөд хангалт 95% байна. Анхан шатны эрүүл мэндийн төвийн 21 эргэлтийн эмийн сан, хувийн 35 нийт 56 эмийн сан цахим бүртгэлд хамрагдсан байна. Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалтын хувь 98.2%
1.2.3	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 36.1.2-т заасаны дагуу Төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагаас үзүүлэх тусламж үйлчилгээнд хэрэглэх эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тооцоо судалгааг гаргаж худалдан	Улсын төсөв – 366.8 сая	Хэдэн хоногийн нөөц бүрдүүлсэн тоо -Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалтын хувь	Эрүүл мэндийн байгууллагаас үзүүлэх тусламж үйлчилгээнд эмийн хангалт 90%	Эрүүл мэндийн байгууллагаас үзүүлэх тусламж үйлчилгээнд шаардлагатай эмийн хангалт 95%	Бүх эрүүл мэндийн байгууллагаас эм эмнэлгийн хэрэгслийн судалгаа, захиалгы авч нийт 7 удаагийн 41 багц 366,8 сая төгрөгийн нээлттэй тендерийг зарлаж 15 эм ханган нийлүүлэх байгууллагатай гэрэ байгуулж эмийн хангалт 95% Эрүүл мэндийн сайдын тушаалын дагу эрүүл мэндийн байгууллагууд 3 сары нөөцийг бүрдүүлсэн.

	авах ажиллагааг зохион байгуулна					
Зорилт-3:Эрүүл мэндийн салбарын барилга, байгууламж, автомашин, багаж тоног, төхөөрөмжийн засвар, үйлчилгээ, хөрөнгө оруулалтыг нэмэг						
1.3.1	Эрүүл мэндийн салбарын шинэ барилга, барилга байгууламжийн засвар үйлчилгээний шинэчлэлтийн ажил хийх	Улсын төсөв – 3,201,2 сая орон нутаг төсөв- 1.940,5 сая	Барилга байгууламжийн засвар үйлчилгээ, шинээр баригдсан барилга байгууламжын тоо	Эрүүл мэндийн 2 байгууллагуудад барилга байгууламжын засвар үйлчилгээ хийгдсэн.	Эрүүл мэндийн байгууллагын шинээр баригдах барилгын тоо – 0, Засвар үйлчилгээ хийх барилгын тоо – 2, Өргөтгөлийн барилгын тоо -1,	Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн барилгын дотор сантехникийн их засвар хийгдэж дууссан. Жавхлант сумын Эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн барилга, баригдаж бүрэн ашиглалтад орсон. Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар Цагааннуур сумын эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн барилгын ажлыг "Девсофт" ХХК нь гүйцэтгэгчээр шалгарсан. Ажлын явц 100 хувьтай улсын комисс ажиллаж хүлээн авсан. Орон нутгийн 55 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Орхонтуул сум, Рашаант тосгоны эрүүл мэндийн төвийн дээврийн их засварын ажил хийгдэж бүрэн ашиглалтад орсон. Орон нутгийн 1 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Сүхбаатар сумын 5-р баг Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн шин барилга барих ажил, 173 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Сүхбаатар сумын 4-р багт өрхийн эрүүл мэндийн төвий өргөтгөлийн барилга барих ажил, 60 са төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Хушаа сумын эрүүл мэндийн төвд эмийн сангий барилгын ажил сонгон шалгаруулалты шатандаа явж байна. Цагааннуур сумы эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн барилг баригдаж ашиглалтад бүрэн орсон. Эрүүл мэндийн яаманд 2023 оны 05 дугаа сарын 18-ны өдөр Бугант тосгонд 10 орто эрүүл мэндийн төв, Мандал суманд 5 ортой хүүхдийн эмнэлэг, Алтанбула

						суманд 15 ортой эрүүл мэндийн төвийн барилга, Зүүнбүрэн суманд 10 ортой эрүүл мэндийн төвийн барилга, Сүхбаатар суманд Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилгуудыг нэг маягийн зураг төсөл боловсруулахаар ажлын даалгавар хүргүүлэн ажилласан. Сүхбаатар сумын өрхийн эрүүл мэндийн төвийн нэг маягийн загвараар барилгы барьж эхэлсэн.
1.3.2	Эрүүл мэндийн салбарын түргэн тусламжийн автомашины парк шинэчлэлтийг нэмэгдүүлэх	Улс – 1,394,1 сая орон нутаг – 340сая	Түргэн тусламжийн автомашин парк шинэчлэлт хийгдсэн тоо	Эрүүл мэндийн салбарын түргэн тусламжийн автомашины парк шинэчлэлтийг 3 автомашинаар нэмэгдүүлсэн.	Эрүүл мэндийн салбарын парк шинэчлэлтийг нэмэгдүүлсэн байна.	2024 онд 10 ш 1.734,1 сая төгрөгийн үнэ бүхий түргэн тусламжийн автомашинаар аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, Алтанбулаг Шаамар,Орхон, Хүдэр, Цагааннуур Баянгол, Дулаанхаан, Түнхэл, Номгон тосгон, хангагдсан.
1.3.3	Эрүүл мэндийн байгууллагуудыг шаардлагатай багаж, тоног төхөөрөмжөөр хангах ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	Улсын төсвөөс 1,4 тэрбум иөгрөг	Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан тоо	Эрүүл мэндийн байгууллагуудад шаардлагатай 320 эмнэлгийн тоног төхөөрөмж нийлүүлэгдсэн.	Эрүүл мэндийн байгууллагуудыг шаардлагатай эмнэлгийн тоног төхөөрөмжөөр хангасан байна.	Эрүүл мэндийн яамнаас 433 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Мандал сумын нэгдсэн эмнэлэгт мэс заслын тоно төхөөрөмж, ЭХО аппарат - 2, зөөврийн рентген аппарат - 1, диализийн аппарат - 1, гематологийн анализатори – 1 биохимийн аппарат – 1, бусад тоно төхөөрөмжүүдийг нийлүүлсэн. Мандал сумын нэгдсэн эмнэлэг, сум, тосгоды эрүүл мэндийн төвүүдэд спирометр -1 ширхэгийг бусад дагалда хэрэгслэлүүдийн хамт нийлүүлсэн. Эрүүл мэндийн сайдын 2024 онд 1 тушаалаар 1,4 тэрбум төгрөгийн эмнэлгий хэрэгсэл багаж тоног төхөөрөмжийг тата авч эрүүл мэндийн байгууллагууда хуваарилан олгосон. Эмнэлгийн тоно төхөөрөмж Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, Мандал сумы нэгдсэн эмнэлэг, Сайхан сумын эрүү

						мэндийн төвийн эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээг мэргэжлийн инженерүүдтэй гэрээ байгуулж ажиллаж байна. Биомед трейд ХХКомпантай хамтран тоног төхөөрөмжийн тохиргоо хяналтыг тогтмол хийж хэвшин ажилласан.
Зорилт-4:Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлд суурилсан, үр дүн, үр ашигт чиглэсэн санхүүжилтийг нэвтрүүлэх, сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэх, тайла оновчтой болгох						
1.4.1	Санхүүгийн ажилтнуудын мэдлэг чадвар, санхүүгийн сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн сургалт зохион байгуулах	Улсын төсөв 525 мянган төгрөг	Санхүүгийн ажилтнуудад зохион байгуулагдсан сургалтын тоо	Санхүүгийн ажилтнуудын мэдлэг чадвар, санхүүгийн сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн сургалт 1 удаа зохион байгуулагдсан.	Санхүүгийн ажилтнуудын мэдлэг чадвар, санхүүгийн сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн сургалтыг 2 удаа зохион байгуулна.	17 сум 6 тосгоны эрүүл мэндийн төв болон 5 Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн нийт 28 нэгжид санхүүгийн сахилгыг сайжруулах 2023 оны Аудитын зөвлөмжийн албан шаардлагын хэрэгжилтийг үнэлэн, илэрсэн дутагдлыг тухай бүр зөвлөн, залруулж ажилласан бөгөөд нийт 3 удаагийн сургалтаар давхардсан тоогоор 62 санхүүгийн ажилтан хамрагдсан.
1.4.2	НЭМ-н тусламж үйлчилгээний болон хөтөлбөрийн санхүүжилт, зарцуулалтын үр ашгийг тооцож, ил тод байдлыг хангах	Улсын төсөв – 9.6 сая	Санхүүжилт, зарцуулалтын үр ашгийг тооцож, ил тод байдлыг хангаж ажилласан ЭМБ-н тоо	Санхүүжилт, зарцуулалтын үр ашгийг тооцож, ил тод байдлыг хангаж ажиллаж байгаа ЭМБ-н тоо-20	Санхүүжилт, зарцуулалтын үр ашгийг тооцож, ил тод байдлыг хангаж ажиллаж байгаа ЭМБ-н тоо-28	Аймгийн хэмжээнд Нийгмийн Эрүү. мэндийн тусламж, үйлчилгээний боло хөтөлбөрийн санхүүжилтээр нийт 13 төсө. хөтөлбөр хэрэгжиж байна. Төсвийн санхүүжилтийг сайжруула зорилгоор 11 үзүүлэлтээр Shilen.gov.m сайтад байршуулан ажилласан.

1.4.3	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ, иргэнийг дагасан гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг бүрэн авч ажиллах	Гүйцэтгэлийн санхүүжилт	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ, иргэнийг дагасан гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг авсан ЭМБ-н тоо	Иргэн дагасан гүйцэтгэлээр санхүүжиж байгаа байгууллагын тоо-28	Иргэн дагасан гүйцэтгэлээр санхүүжиж байгаа байгууллагын тоо-28	Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээний багцыг Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2023 оны 6,8-р тогтоолоор иргэнээ дагасан санхүүжилтийн тогтолцоо бүрдэж гүйцэтгэлээр санхүүжиж 2024 оны 10 сарыг хүртэлх санхүүжилтийг бүрэн авч ажилласан.
1.4.4	Санхүүгийн хяналт хийж үр дүнг тооцож ажиллах	Улсын төсөв – 630,0 мянган төгрөг	Санхүүгийн хяналт хийгдсэн ЭМБ-н тоо	Санхүүгийн хяналт 4 удаа хийсэн	Санхүүгийн хяналт хагас жилд 6 удаа хийнэ.	Эрүүл мэндийн газрын даргаар батлуулсан удирдамжийн дагуу 17 сум 6 тосгоны эрүүл мэндийн төв, 5 Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн нийт 28 нэгжид санхүүгийн сахилгы сайжруулах дотоод хяналтыг хийж 2023 оны Аудитын зөвлөмжийн албан шаардлагын хэрэгжилтийг үнэлэн, илэрсэн дутагдлыг тухай бүр зөвлөн, залруулж ажилласан.
Зорилт-5: Архив бичиг хэрэг хөтлөлтийг сайжируулах ажлын хүрээнд						
1.5.1	Архивын сан хөмрөгийн бүрдүүлэлт, баримтанд цахим архив үүсгэх, цахим мэдээлэлийн аюулгүй байдал, нууцлалыг ханган ажиллана		Цахим архивыг 20 хувьд хүргэсэн байна. Байгууллагын нууцыг хадгалах талаар мэдээлэл өгсөн байна	Архивын аримт цахим хэлбэрт шилжсэн байна	Архивын баримт цахим хэлбэрт шилжсэн байна	Аймгийн төрийн архиваас зохио байгуулсан 4 удаагийн сургалтад танхимаар хамрагдсан бөгөөд үүний дагу байгууллагын дотоод сургалтаар архив албан хэрэг хөтлөлтийн Able, ERP-цахим программын талаарх мэдлэгий дээшлүүлэх тухай нийт ажилчдад удаагийн давтамжтайгаар зохио байгуулсан. Архивын баримтад тооллого хийж, са хөмрөгийн бүрдүүлэлт болон хөтле хэргийн нэрийн жагсаалтыг тогтмол гарга ажилласан. Мөн бүх шатны эрүүл мэндий байгууллагад архив, бичиг хэргийн ERI "Төрийн байгууллагуудын дотоод үй

						ажиллагааны удирдлагын нэгдсэн систем"-ийг амжилттай нэвтрүүлээд байна. Мөн ЭМГ-ын даргын 2024 оны 01 дүгээр сарын 17-ны өдрийн А/05 тоот тушаалын дагуу баримт бичиг нягтлан шалгах комиссы байгуулж, ажлын хэсэг байгууллагын цахим архивыг сайжруулах зорилгоор 2016-2023 оны байнга хадгалах 25 баримтыг шинээр цахим баримт болгон 23,5%-д хүргэн ажилласан байна. Цаашид Аймгийн төрийн архивын тасагт байнга хадгалах цахим баримтыг 2026 онд шилжүүлэн ажиллахаар төлөвлөж байна.
Хоёр."Эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлого хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, хяналт та						
Зорилт 1 Эрүүл мэндийн чиглэлээр мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой харилцаа, үйл ажиллагааны чиглэлээр м аргазүйн удирдлагаар хангах						
2.1.1	Эрүүл мэндийн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааг хүн амын эрэлт хэрэгцээ салбарын бодлогод нийцүүлэн Эрүүл мэндийн газрын даргаар ахлуулсан тусгай зөвшөөрөл олгох комиссын үйл ажиллагааг	Улсын төсөв-44 мянга	1.Тусгай зөвшөөрлийн сунгалтын материал ирүүлсэн ЭМБ-ын тоо 2.Сунгалтын материалыг шийдвэрлэсэн хувь 3. Шинжээчдийн багийн хяналт үнэлгээнд хамрагдсан ЭМБ-ын тоо	1.Тусгай зөвшөөрлийн сунгалтын материал ирүүлсэн ЭМБ-ын тоо-52 2.Сунгалтын материалыг шийдвэрлэсэн хувь-100% 3. Шинжээчдийн багийн хяналт үнэлгээнд хамрагдсан ЭМБ-ын тоо-7	1.Тусгай зөвшөөрлийн сунгалтын материал ирүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллагынудын хүсэлтийн бүрэн шийдвэрлэх 2.Сунгалтын материалыг 100% шийдвэрлэх 3. Шинжээчдийн багийн хяналт үнэлгээнд шинээр хүсэлт гаргасар	Эрүүл мэндийн чиглэлээр тусга зөвшөөрөл олгох комисс нь 2024 оны 1 дүгээр сарын байдлаар нийт 5 уда хуралдсан бөгөөд үүний үр дүнд шинэ чиглэл нэмсэн эрүүл мэндийн байгууллаг 2, үйл ажиллагаа эрхлэх тусга зөвшөөрлийг сунгасан 24, шинээр тусга зөвшөөрлийн гэрчилгээ олгосон 5, тусга зөвшөөрлийн гэрчилгээг хаяж, гээгдүүлсэ эрүүл мэндийн байгууллагад нөхөн олгосо 1, үйл ажиллагаа эрхлэх тусга зөвшөөрлийг цуцалсан 1, т түдгэлзүүлсэн эрүүл мэндийн байгуулла 2 байна. Мөн Эрүүл мэндийн сайдын 2023 он "Журам шинэчлэн батлах тушаал

	зохион байгуулж ажиллана				байгуулагуудыг бүгдийг хамруулах	өөрчлөлт оруулах тухай" А/383 дугаар тушаал гарсантай холбогдуулан эрүүл мэндийн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох комиссын бүрэлдэхүүнийг комиссын даргын шийдвэрээр 2024 оны 09 сарын 24-ний өдрийн А/46 дугаар тушаалаар шинэчлэн баталлаа.
2.1.2	Мэргэжлийн ёс зүйн сургалтыг үе шаттайгаар зохион байгуулах		Сургалтад хамрагдсан эмнэлгийн ажилтны тоо	Мэргэжлийн ёс зүйн сургалтад 1030 эмнэлгийн ажилтнуудыг хамруулсан	Сургалтад 1100 эмнэлгийн ажилтныг хамруулснаар ёс зүй харьцаа хандлага сайжирч, иргэдийн гомдол буурна.	Сэлэнгэ аймгийн Эрүүл мэндийн газрын дэргэдэх ёс зүйн салбар хороо нь ёс зүйн чиглэлээр зохион байгуулсан цахим сургалтад давхардсан тоогоор 1550 орчим эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн , 23 удаагийн танхимын сургалт хэлэлцүүлэг ярилцлагад давхардсан тоогоор 1100 гаруй эмч эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг хамруулсан байна.
Зорилт 2.“Цахим Монгол” арга хэмжээний хүрээнд эрүүл мэндийн мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлж, орон нутагт хийгдэх оношилгоо, эмч алсын зайн технологи ашиглан, цахим эрт илрүүлэг, эргэн дуудах тогтолцоог бүрдүүлнэ						
2.2.1	Эрүүл мэндийн байгууллагад мэдээлэл, технологийн техник хангамж, сүлжээ, програм хангамжийн дэд бүтцийг өргөжүүлэн бүх эрүүл мэндийн байгууллагыг өндөр хурдны	Улсын төсөв – 3,6сая	Интернетийн хурдаа нэмэгдүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллагын хувь	Эрүүл мэндийн байгууллагууд өндөр хурдны интернетэд холбогдсон байна.	Нийт эрүүл мэндийн байгууллагуудын 50%-аас дээш нэмэгдүүлсэн байна.	Эрүүл мэндийн бүх шатны байгууллагууд шилэн кабельд бүрэн холбогдож "Монголын цахилгаан холбоо", "Юнивишн болон бусад VPN сүлжээнүүдийг ашиглаж өндөр хурдны интернэтийн сүлжээг бү шатанд нэвтрүүлэн ажиллаж байна.

	интернет сүлжээнд холбогдоход дэмжлэг үзүүлэх, арга зүйгээр хангах					
3.2.1	**Арга хэмжээ 1.** "Эх, хүүхэд нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд" арга хэмжээ хэрэгжүүлнэ.	3 сая төгрөг	-Эх барих, эмэгтэйчүүд, Хүүхэд, Нярайн эмч нар болон эх баригч нарыг танхим болон цахимын сургалтад хамруулсан байна. -Эх хүүхдэд үзүүлэх тусламж үйлчилгээг үзүүлэх зайлшгүй хэрэгцээтэй багаж тоног төхөөрөмжийн судалгааг шинэчлэнэ. -Түнхний скрининг оношилгооны хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх.	2023 оны эцсийн байдлаар арга хэмжээний хэрэгжилтийг 78%-тай дүгнэгдсэн байна.	Арга хэмжээний хэрэгжилтийг 80%-д хүргэсэн байна	Нэгдсэн Үндэсний байгууллагын дэмжлэгээр Эрүүл мэндийн яам, Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвөөс хамтран зохион байгуулсан "Сэргийлэх боломжтой эхийн эндэгдлийг таслан зогсоох нь" сэдэвт сургалтад нэгдсэн эмнэлгийн эх барих эмэгтэйчүүдийн цогцолборын эрхлэгч болон холбогдох мэргэжилтэнг хамруулан оролцуулсан. Эрүүл мэндийн яам, Дэлхийн Эрүүл Мэндийн байгууллага, лавлагаа шатлалын эмнэлгүүдээс зохион байгуулсан 28 удаагийн танхим болон цахим хосолсон сургалтад нийт 85 эмч, эх баригч, мэн Эрүүл мэндийн газраас зохион байгуулсан 4 удаагийн сургалтад цахимаар 56 танхимаар 400 гаруй хүнийг тус тус хамруулж, ур чадварыг дээшлүүлсэн. Нярайн түнхний дутуу хөгжлийг илрүүлэх хэт авиан оношилгоонд нийт 570 гаруй хүүхэд хамрагдсан ба В ангилалаар 195, С ангилалаар 1 нярай оношлогдсон бөгөөд давтан үзлэгээр бүгд түнхний хөгжил гүйцсэн байна. Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсни төвийн Тандалт судалгааны албанаа Эрүүл мэндийн газар, Нэгдсэн эмнэлэ Номтхан, Эмнэх өрхийн эрүүл мэндий төвүүдэд дэмжлэгт хяналт үнэлгэ

						Хүүхдийн салбар зөвлөлөөс Эрүүл мэндийн газар, Нэгдсэн эмнэлэгт 2022-2023 оны 0-5 нас хүртэлх хүүхдийн өвчлөл, нас баралт дээр дэмжлэгт хяналт үнэлгээ тус тус хийсэн. “Жирэмслэлт, төрөлтийн хүндрэлийг удирдах аргазүй” удирдамж, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тус тус хангах зорилгоор Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвтэй хамтарсан онол, дадал хосолсон сургалтад Эрүүл мэндийн газрын холбогдох мэргэжилтнүүд болон болон төвийн бүсийн аймгуудын эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч эх баригч сувилагч нарын нийт 60 хүн хамрагдсан. Эрүүл мэндийн газрын даргын удирдамжийн дагуу Сүхбаатар сумын 8 багийн нийгмийн ажилтнууд болон жирэмсэн ээжүүдэд зориулсан “Жирэмслэлт, төрөлт, төрсний дараах үе” гэсэн гурван агуулгын хүрээнд эрүүл мэндийн боловсрол олгох онол, дадлага хосолсон сургалтыг хоёр ээлжээр 8 багийн нийгмийн ажилтан, 48 жирэмсэн эмэгтэй хамруулан нийт 72 оролцогчийг сургалта хамруулсан. Хэрэгжилтийн хувь 85% байна.
3.2.2	**Арга хэмжээ 2.** Шүдний кабинеттай анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагууд хүүхдийн амны	Улсын төсөв 527 мянга	-Эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдсан хүүхдийн тоо -Өвчтэй илэрсэн хүүхдүүдийг эмчилгээнд	Ерөнхий боловсролын сургуулийн бага ангийн сурагчид болон цэцэрлэгийн насны 8000 гаруй хүүхдийг амны хөндийн	Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн тоог нэмэгдүүлэх, үзлэгт хамрагдсан хүүхдүүдийн 5%-ийг эрүүлжүүлэх	Амны хөндийн эрүүл мэндийн талаар иргэдэд чиглэсэн нөлөөллийн мэдээллийг цахим орчинд Эрүүл мэндийн газрын албан ёсны хуудсаар дамжуулан тогтмол сурталчилж, 14300 хандалтийг авсан байна. Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагууд энэ онд нийт 30402 хүүхдийг амны хөндийн

	хөндийн эрүүл мэндийг дэмжих, шүд цоорох өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгоог зохион байгуулж эрүүлжилтийн ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.		хамруулж эрүүлжүүлсэн хувь	урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулсан. Шүдний өвчлөл илэрсэн хүүхдүүдийн 8 хүртэлх хувийг эрүүлжүүлсэн байна.		урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулсан бөгөөд үүнээс 30%-д нь амны хөндийг эрүүлжүүлэн ажилласан. Монгол Улсын "Алсын хараа-2050" урт хугацааны хөгжлийн бодлого, арга хэмжээг орон нутагт хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Мандал сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлаар баталсан "Эрүүл иргэн-2024" амны хөндийг эрүүлжүүлэх хөтөлбөрийн хүрээнд тус сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 9-12 насны сурагчдын дунд "Шүд угаалтын аварга" шалгаруулах тэмцээнийг 9-12 насны 80 гаруй хүүхдийг хамруулан зохион байгуулсан. Мөн 6-12 насны хүүхдүүдэд амны хөндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг, амны хөндийн эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалт нөлөөллийн арга хэмжээ давхар явагдсан. Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад суралцагч хүүхдүүд, тэдний гэр бүлийн гишүүдийн шүд, амны хөндийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх далд давс сахар агуулсан бүтээгдэхүүнээ зайлсхийх, шүд угаах зөв аргачлалы эзэмшүүлэх, шүд угаахын ач холбогдлы олон нийтэд таниулан сурталчилж, цэцэрлэгт шүд угаах, зөв хооллох маке хийж, 300 гаруй асран хамгаалагч, 90 гаруй хүүхдүүдэд сургалт, нөлөөллийн ажил зохион байгуулан ажилласан.
	Гурав 3. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийн байдалд дэмжлэгт хяналт үнэлгээ хийх мэргэжил арга зөвлөмжөөр хангах					

3.1	Тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийн байдалд дэмжлэгт хяналт хийх	Байгууллагын төсөв	Хяналт үнэлгээнд хамрагдсан байгууллагуудын тоо Ирүүлсэн зөрчлийн тоо	25 -		Тусламж үйлчилгээний чанар нэмэгдэж иргэдийн сэтгэл ханамж дээшилнэ.	Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.1 дэх заалтын хүрээнд 2024 онд дараах чиглэлээр хяналт үнэлгээ хийж ажилласан. Үүнд: Эрүүл мэндийн газрын даргаар батлуулсан удирдамжийн дагуу 7 эрүүл мэндийн байгууллага •Иргэд олон нийттэй харилцах төв-ийн 11-11 тусгай дугаарын утсанд ирүүлсэн иргэний гомдлыг шийдвэрлэхээр 3 эрүүл мэндийн байгууллага Тус үнэлгээний хүрээнд гарсан үр дүн нэгтгэж , хугацаатай зөвлөмжөөр ажил сайжруулах тухай орон нутгийн Заса даргад 3 удаа, Эрүүл мэндийн төвий даргад ажил сайжруулах тухай хугацаата албан тоотыг давхардсан тоогоор 3 уда хүргүүлэн биелэлтийг хянан ажиллах байна. Дэмжлэгт хяналтаар ажиллах явца ажлын байрны дагалдуулах сургалтыг удаа нийт 30 гаруй эмч, эмнэлгий мэргэжилтэнг хамруулсан "Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв"-ий статистик мэдээлэл бүртгэх програм "1313.mn"-д 2024 оны байдлаар Манда сумын Нэгдсэн эмнэлэг, 12 сумын эрүү мэндийн төвүүдэд нийт 1118 иргэ хэрэглэгчийн үнэлгээнд хамрагдсан бөгөө эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээни хүртээмжийг үнэлсэн хэрэглэгчий

						үнэлгээгээр эрүүл мэндийн байгууллагууд 99.3%-ийн зэрэг үнэлгээ авсан байна. Үүнд: 1. Санал 3 2. Хүсэлт 1 3.Талархал 13
3.2. **Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийг дэмжиж, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх тогтолцоог бэхжүүлж, орчин үеийн оношилгоо, эмчилгэ технологийг өргөжүүлж, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулна.**						
3.2.1	**Арга хэмжээ 1.** "Эх, хүүхэд нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд" арга хэмжээ хэрэгжүүлнэ.	3 сая төгрөг	-Эх барих, эмэгтэйчүүд, Хүүхэд, Нярайн эмч нар болон эх баригч нарыг танхим болон цахимын сургалтад хамруулсан байна. -Эх хүүхдэд үзүүлэх тусламж үйлчилгээг үзүүлэх зайлшгүй хэрэгцээтэй багаж тоног төхөөрөмжийн судалгааг шинэчлэнэ. -Түнхний скрининг оношилгооны хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх.	2023 оны эцсийн байдлаар арга хэмжээний хэрэгжилтийг 78%-тай дүгнэгдсэн байна.	Арга хэмжээний хэрэгжилтийг 80%-д хүргэсэн байна	Нэгдсэн Үндэсний байгууллагын дэмжлэгээр Эрүүл мэндийн яам, Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвөөс хамтран зохион байгуулсан "Сэргийлэх боломжтой эхийн эндэгдлийг таслан зогсоох нь" сэдэвт сургалтад нэгдсэн эмнэлгийн эх барих эмэгтэйчүүдийн цогцолборын эрхлэгч болон холбогдох мэргэжилтэнг хамруулан оролцуулсан. Эрүүл мэндийн яам, Дэлхийн Эрүүл Мэндийн байгууллага, лавлагаа шатлалын эмнэлгүүдээс зохион байгуулсан 28 удаагийн танхим болон цахим хосолсон сургалтад нийт 85 эмч, эх баригч, мөн Эрүүл мэндийн газраас зохион байгуулсан 4 удаагийн сургалтад цахимаар 56 танхимаар 400 гаруй хүнийг тус тус хамруулж, ур чадварыг дээшлүүлсэн. Нярайн түнхний дутуу хөгжлийг илрүүлэх хэт авиан оношилгоонд нийт 570 гаруй хүүхэд хамрагдсан ба B ангилалаар 195, C ангилалаар 1 нярай оношлогдсон бөгөөд давтан үзлэгээр бүгд түнхний хөгжил гүйцсэн байна. Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн Тандалт судалгааны албанаас Эрүүл мэндийн газар, Нэгдсэн эмнэлэг Номтхан, Эмнэх өрхийн эрүүл мэндийн

						төвүүдэд дэмжлэгт хяналт үнэлгээ, Хүүхдийн салбар зөвлөлөөс Эрүүл мэндийн газар, Нэгдсэн эмнэлэгт 2022-2023 оны 0-5 нас хүртэлх хүүхдийн өвчлөл, нас баралт дээр дэмжлэгт хяналт үнэлгээ тус тус хийсэн. “Жирэмслэлт, төрөлтийн хүндрэлийг удирдах аргазүй” удирдамж, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тус тус хангах зорилгоор Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвтэй хамтарсан онол, дадал хосолсон сургалтад Эрүүл мэндийн газрын холбогдох мэргэжилтнүүд болон болон төвийн бүсийн аймгуудын эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч эх баригч сувилагч нарын нийт 60 хүн хамрагдсан. Эрүүл мэндийн газрын даргын удирдамжийн дагуу Сүхбаатар сумын 8 багийн нийгмийн ажилтнууд болон жирэмсэн ээжүүдэд зориулсан “Жирэмслэлт, төрөлт, төрсний дараах үе” гэсэн гурван агуулгын хүрээнд эрүүл мэндийн боловсрол олгох онол, дадлага хосолсон сургалтыг хоёр ээлжээр 8 багийн нийгмийн ажилтан, 48 жирэмсэн эмэгтэй хамруулан нийт 72 оролцогчийг сургалтад хамруулсан. Хэрэгжилтийн хувь 85% байна.
3.2.2	**Арга хэмжээ 2.** Шүдний кабинеттай анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагууд хүүхдийн амны	Улсын төсөв	-Эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдсан хүүхдийн тоо -Өвчтэй илэрсэн хүүхдүүдийг эмчилгээнд	Ерөнхий боловсролын сургуулийн бага ангийн сурагчид болон цэцэрлэгийн насны 8000 гаруй хүүхдийг амны хөндийн	Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн тоог нэмэгдүүлэх, үзлэгт хамрагдсан хүүхдүүдийн 5%-ийг эрүүлжүүлэх	Амны хөндийн эрүүл мэндийн талаар иргэдэд чиглэсэн нөлөөллийн мэдээ мэдээллийг цахим орчинд Эрүүл мэндийн газрын албан ёсны хуудсаар дамжуулан тогтмол сурталчилж, 14300 хандалтийг авсан байна. Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагууд энэ онд нийт 30402 хүүхдийг амны хөндий

	хөндийн эрүүл мэндийг дэмжих, шүд цоорох өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгоог зохион байгуулж эрүүлжилтийн ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.		хамруулж эрүүлжүүлсэн хувь	урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулсан. Шүдний өвчлөл илэрсэн хүүхдүүдийн 8 хүртэлх хувийг эрүүлжүүлсэн байна.		урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулсан бөгөөд үүнээс 30%-д нь амны хөндийг эрүүлжүүлэн ажилласан. Монгол Улсын "Алсын хараа-2050" урт хугацааны хөгжлийн бодлого, арга хэмжээг орон нутагт хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Мандал сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлаар баталсан "Эрүүл иргэн-2024" амны хөндийг эрүүлжүүлэх хөтөлбөрийн хүрээнд тус сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 9-12 насны сурагчдын дунд "Шүд угаалтын аварга" шалгаруулах тэмцээнийг 9-12 насны 80 гаруй хүүхдийн хамруулан зохион байгуулсан. Мөн 6-12 насны хүүхдүүдэд амны хөндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг, амны хөндийн эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалт нөлөөллийн арга хэмжээ давхар явагдсан. Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад суралцагч хүүхдүүд, тэдний гэр бүлийн гишүүдийн шүд, амны хөндийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх далд давс сахар агуулсан бүтээгдэхүүнээс зайлсхийх, шүд угаах зөв аргачлалы эзэмшүүлэх, шүд угаахын ач холбогдлы олон нийтэд таниулан сурталчилж, цэцэрлэгт шүд угаах, зөв хооллох маке хийж, 300 гаруй асран хамгаалагч, 90 гаруй хүүхдүүдэд сургалт, нөлөөллий ажил зохион байгуулан ажилласан.
3.2.3	**Арга хэмжээ 3.** Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны А/590 дугаар тушаалын дагуу	Улсын төсөв	"Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн орон тооны бус зөвлөл"-ийн тушаалыг боловсруулан Аймгийн	/-/	"Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн орон тооны бус зөвлөл"-ийн тушаалыг	Эрүүл мэндийн яамнаас ирүүлсэн алба тоотын дагуу "Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүй эрүүл мэндийн орон тооны бус зөвлөл"-ий аймгийн Засаг даргын 2024 оны 10 дугаа

	“Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн орон тооны бус зөвлөл”-ийг орон нутгийн түвшинд байгуулах		засаг даргаар батлуулах		боловсруулан Аймгийн засаг даргаар батлуулж, төлөвлөгөө боловсруулсан байна.	сарын 16-ний өдрийн А/487 дугаар захирамжаар байгуулсан.
3.3 “Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдэд үзүүлэх эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулж, эх, нялхас, 5 х насны хүүхдийн эндэгдэл, ялангуяа сэргийлж болох эндэгдлийг тууштай бууруулах”						
3.3.1	**Арга хэмжээ 1.** Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хамралтыг нэмэгдүүлэх, жирэмсэн үед илэрсэн өвчин эмгэгийг эмчлэх	Улсын төсөв	1. Жирэмсний эрт үеийн хяналтыг нэмэгдүүлэх, 2.Жирэмсэн үеийн гурвалсан халдвар (ХДХВ, ДОХ, гепатитын В, С вирус)-ын илрүүлэг шинжилгээнд хамруулах, 3.Тэмбүүтэй жирэмсэн эмэгтэй, хавьтагчийн хамт эмчилгээнд хамруулж, төрөлхийн тэмбүүгийн тохиолдол гаргахгүй байх.	2023 онд 1. Жирэмсний эрт үеийн хяналт 89.9% 2.Жирэмсэн үеийн гурвалсан шинжилгээнд шинээр хяналтанд орсон жирэмсэнг 90% хамруулсан 3.Тэмбүүтэй жирэмсэн эмэгтэйг, хавьтагчийн хамт эмчилгээнд хамруулах, төрөлхийн тэмбүүгийн тохиолдол бүртгэгдээгүй.	1. Жирэмсний эрт үеийн хяналт 90-д хүргэх, 2.Жирэмсэн үеийн гурвалсан шинжилгээнд шинээр хяналтанд орсон бүх жирэмсэнг хамруулах 3.Тэмбүүтэй жирэмсэн эмэгтэйг, хавьтагчийн хамт эмчилгээнд хамруулах, төрөлхийн тэмбүүгийн тохиолдол гаргахгүй байх	2024 оны 11 сарын байдлаар шинээр 135 жирэмсэн хяналтад орсны 93,6 хувий жирэмсний эхний 3 сарын дотор хяналта авсан бөгөөд нийт жирэмсний хяналта орсон эмэгтэйчүүдийг 93,6 хувь цусны шинжилгээнд, 100% тэмбүү, 100% ДОХ 76.2%-ийг трихомониз, 73.0%-ийг за хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд тус ту хамруулсан. Үүнээс анхан болон давта шинжилгээгээр цус багадалттай 1 жирэмсэн, заг хүйтэн 3, трихомониазтай 2 тэмбүүтэй 7 жирэмсэн, хавьтагч нартай н илрүүлж, эмчилснээр төрөлхий тэмбүүгийн тохиолдол бүртгэгдээгүй.
3.3.2	**Арга хэмжээ 2.** Өрх, сум, тосгодын эрүүл	Улсын төсөв	9, 18, 36 сартай хүүхдийн эрүүл мэнд,	2023 онд 9, 18, 36 сартай хүүхдийн	Хамрагдалтыг 2 дахин нэмэгдүүлэх	Эрүүл мэнд, Боловсрол, Хөдөлмө нийгмийн хамгааллын сайд нарь хамтарсан тушаалын хэрэгжилтийг ханга

	мэндийн төвд 9, 18, 36 сартай хүүхдийн эрүүл мэнд, хөгжлийн цогц үзлэгийг зохион байгуулж, хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх		хөгжлийн цогц үзлэгийн хамрагдалтыг нэмэгдүүлсэн байх.	"Хөгжлийн хоцрогдолыг эрт илрүүлэх" үзлэгт нийт 250 хүүхдийг хамруулан ажилласан ба үүнээс 9 сартай 10, 18 сартай 23, 36 сартай 50, 48 сартай 11, 60 сартай 7 хүүхдийг дараагийн шатлал буюу хүүхдийн хөгжлийн хоцрогдол бэрхшээлийг үнэлэх төрөлжсөн мэргэжлийн баг руу шилжүүлэн хөгжлийн хоцрогдолыг арилгах арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлсэн ажилласан.		зорилгоор 9, 18, 36 сартай хүүхдийн эрүүл мэнд хөгжлийн цогц үзлэгийг үе шаттайгаар зохион байгуулж, эрт илрүүлэг үзлэгийн хувийг тогтмол нэмэгдүүлэн ажиллаж байна. 2024 оны 11 сарын байдлаар тус үзлэгт нийт 506 хүүхэд хамрагдаж 182 хөгжлийн хоцрогдолтой хүүхдүүдийг илрүүлэн лавлагаа шатлалын эмнэлэгт онош тодруулахаар илгээгээд байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулхад 256 хүүхэд буюу хамрагдалтыг 2 дахин нэмэгдүүлэн ажилласан.
3.3.3	**Арга хэмжээ 3.** 0-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаанд дүн шинжилгээ хийх, авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг төлөвлөх	5.2 сая төгрөг	5 хүртэлх насны хүүхдийн нийт 22 эндэгдэл /1000 амьд төрөлтөд 16.5/ байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 5 тохиолдлоор өссөн үзүүлэлттэй байна .	5 хүртэлх насны эндэгдлийг бууруулсан байх	5 хүртэлх насны эндэгдлийг 16.5 промиллээс дээшгүй байлгах	0-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 2024 оны 11 сарын байдлаар 1000 амьд төрөлтөд 12.8 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 3.7 промиллоор буурсан үзүүлэлттэй байна. Тус эндэгдлүүдээс эмнэлэгт эндсэн [illegible] хүүхдийн тохиолдлыг магадлан хэлэлцэх хурлыг Мандал, Цагааннуур бусийн анха шатны эрүүл мэндийн байгууллагын 4 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнг хамруулж эндэгдэлд судалгаа хийж, бууруула чиглэлээр ажлыг зохион байгуула ажилласан. Хүүхдийн эрэмбэлэн ангилалт, яаралта тусламжийн сургалтыг бүх шатны эрүү

						мэндийн байгууллагын нийт 58 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнг хамруулан зохион байгуулсан. Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн төвийн Тандалт судалгааны албаны багаас 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, эхийн ноцтой хүндрэл, эндэгдэл, төрөлхийн гаж хөгжил зэрэгт 2023-2024 оны тохиолдлуудад дэмжлэгт хяналт үнэлгээ хамтран зохион байгуулсан.
3.3.4	**Арга хэмжээ 4.** Эхийн эндэгдлийн шалтгаанд дүн шинжилгээ хийх, авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг төлөвлөх	700 мянган төгрөг	Эхийн эндэгдэл 0 промилл	Эхийн эндэгдлийн түвшин 100,000 амьд төрөлт тутамд 70 тохиолдлоос бага байлгах	Эхийн эндэгдлийн түвшин 100,000 амьд төрөлт тутамд 70 тохиолдлоос бага байлгах	Улсын хэмжээнд 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар эхийн эндэгдлийн 11 тохиолдол бүртгэгдэж, 100.000 амьд төрөлтөд 20.7 ногдож байгаа ба манай аймаг 2024 онд эхийн эндэгдлийн тохиолдол бүртгэгдсэн. Эхийн эндэгдэл дахин гарахаас сэргийлж Нэгдсэн Үндэсний байгууллагын хүн амын сангийн дэмжлэгээр Эрүүл мэндийн яам, Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвөө хамтран зохион байгуулсан “Сэргийлэх боломжтой эхийн эндэгдлийг таслан зогсоох нь” сэдэвт 3 хоногийн сургалтад аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн холбогдох эмч мэргэжилтэнг хамруулсан бөгөөд мөн “Э барихын үжил, үжлийн шок, цус алдалт, цу алдалтын шокийн үеийн эмчилгээ” сэдэв сургалтад бүх шатны эрүүл мэнди байгууллагын эх барих, эмэгтэйчүүди эмч, эх баригч, сувилагч нарын нийт 6 хүнд хоёр өдрийн онолын сургалтыг зохио байгуулсан. Анхан шатны бүх эрүүл мэнди байгууллагад цахимаар “Жирэмсэн үеий манас таталт, манас таталтын урьдал

						сэдвээр аймгийн Нэгдсэн эмнэлэгтэй хамтран мэдээлэл өгч ажилласан.
3.3.5	**Арга хэмжээ 5.** Жирэмсэн эмэгтэйн амь насанд ноцтой хүндрэл гарч зайлшгүй тээвэрлэх шаардлага үүссэн тохиолдолд онгоц болон бусад тээврийн хэрэгслийн зардлыг Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс гаргуулан дэмжлэг авах	-	Жирэмсэн эмэгтэйн амь насанд ноцтой хүндрэл гарч зайлшгүй дараагийн шатлалын эмнэлэг рүү зайлшгүй шилжүүлэх шаардлагатай онош	Жирэмсэн эмэгтэй амь насанд ноцтой хүндрэл гарахаас урьдчилан сэргийлж ЭМС-ын А/318 дугаар тушаалыг хэрэгжүүлэн ажиллах	Жирэмсэн эмэгтэй амь насанд ноцтой хүндрэл гарахаас урьдчилан сэргийлж ЭМС-ын А/318 дугаар тушаалыг хэрэгжүүлэн ажиллах	Жирэмсэн эмэгтэйн амь насанд ноцтой хүндрэл гарч зайлшгүй шалтгаанаар дараагийн шатлалд шилжүүлэхээр болсон хүндрэл одоогоор бүртгэгдээгүй байна. Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны 06 дугаар сарын 24-ний өдрийн А/292 дугаартай “Журам шинэчлэн батлах тухай” тушаал гарч, Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны А/318 дугаар тушаал хүчингүй болсон. Уг шинэ тушаалын дагуу бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагад албан тоотоор хүргэн, жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үед үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний журмыг мөрдүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллаж байна.
3.4 ЭМНЭЛГИЙН АНХАН БОЛОН ЛАВЛАГАА ШАТЛАЛЫН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ №2.1						
“Өрх сумын эрүүл мэндийн төв, нэгдсэн эмнэлэгт үзүүлэх эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлэх, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх замаар иргэдийн чирэг[illegible] багасгах”						

3.4.1	**Арга хэмжээ 1.** Өрхийн эмнэлгүүдтэй хамтран ажиллах гурвалсан гэрээ байгуулж, биелэлтэнд хяналт тавьж ажиллах	Улсын төсөв	Гэрээний биелэлтийг өнгөрсөн онд 2 удаа үнэлгээ хийгдсэн байна.	Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдтэй хамтран ажиллах гурвалсан гэрээ байгуулсан байна.	Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдтэй хамтран ажиллах гурвалсан гэрээ байгуулж, гэрээний хэрэгжилтийг дүгнэж ажиллах	Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны 03 сарын 15 ний А/122 дугаар тушаалаар батлагдсан шинэчлэгдсэн журмын дагуу "Өрхийн эрүүл мэндийн төвтэй гэрээ байгуулах, хэрэгжилтийг дүгнэх, хяналт тавих, гэрээг сунгах, дуусгавар болгох" тушаалын 2024 оны хагас жилийн байдлаар аймгийн Засаг даргын баталсан ажлын хэсгийн гишүүд хяналт, үнэлгээг хийсэн. Үүнд: 1."Номтхан" ӨЭМТ 91% Хангалттай 2."Эмнэх" ӨЭМТ 91% Хангалттай 3."Ачит амирлуулаг" ӨЭМТ 89.5% Хангалттай 4."Хараа манал" ӨЭМТ 89.5% Хангалттай 5."Үйлст эмнэхүй" ӨЭМТ 88.5% Хангалттай дундаж хувь 89.9% байсан ба хяналт үнэлгээнд үндэслэн ажлын хэсгийн гаргасан зөвлөмжийг тус өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд хүргүүлэн ажилласан. 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар үнэлгээг уг журмын дагуу 2025 оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрийн дотор хийж гүйцэтгэхээр бэлтгэл хангаж ажиллаж байна.
3.4.2	**Арга хэмжээ 2.** Сар бүр сум, тосгон, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлтүүдэд дүгнэлт хийж, эргэн мэдээллээр хангаж ажиллах		Сум, тосгон, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлтүүдэд дүгнэлт хийж, сар бүр эргэн мэдээллээр хангасан байна.	Бүх шатны байгууллагуудад жилд 12 удаа эргэн мэдээллээр хангасан байна	Бүх шатны байгууллагуудад жилд 12 удаа эргэн мэдээллээр хангасан байна	"Сарын мэдээ бүртгэлийн систем"-д эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлт дээр тулгуурлан мэдээлэх хуудсанд нэгтгэл хийж, дүгнэлт зөвлөмж гарган сар бүрийн 15-ны дотор бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагууды эргэн мэдээллээр тогтмол хангаж ажиллаж байна.

3.4.3	**Арга хэмжээ 3.** Алслагдсан орон нутгийн хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор “Явуулын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ”-г зохион байгуулна.		“Явуулын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ”-г зохион байгуулсан байна.	Өнгөрсөн онд өвөлжилт хүндэрсэн 9 газар хүрч ажилласан байна.	Өвөлжилт хүндэрсэн газар тухай бүрт ажиллах	Аймгийн засаг даргын 02 дугаар албан даалгаврын хүрээнд анхан шатны 15 сум, 6 тосгон, 3 өрхийн эрүүл мэндийн байгууллага алслагдсан малчин өрх болон түр оршин суугаа нийт 2221 иргэнд дотор мэдрэл, хүүхэд, шүд, эхо, мэс засал гэсэн 6 төрлийн эмчийн үзлэг, элэгний В,С болон бусад түргэвчилсэн шинжилгээ, явуулын эмийн сан зэрэг тусламж, үйлчилгээ үзүүлэн ажилласан.
3.4.4	**Арга хэмжээ 4.** Орон нутагт түр оршин суугч, явуулын иргэдэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг чирэгдэлгүй үзүүлэх.		Орон нутагт түр оршин суугч, явуулын иргэдэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг чирэгдэлгүй эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг үзүүлсэн байна.	Өмнөх онд отор нүүдлээр яваа 3 малчин өрхүүдэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн.	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх шаардлагатай иргэн бүрт чирэгдэлгүй үйлчилгээ үзүүлнэ.	Бусад аймгаас отор нүүдлээр явж байгаа 4 өрхийн 8 иргэн болон өөрийн аймаг дотор отор нүүдлээр өвөлжиж байгаа иргэдийн судалгааг гаргаж, өвөлжилт хүндэрсэн болон яаралтай үед үзүүлэх тусламж үйлчилгээтэй холбоотойгоор бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллага бэлтгэл, бэлэн байдлыг хангаж ажиллаж байна.
3.4.5	**Арга хэмжээ 5.** Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд “Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд тавих шаардлага” MNS7014:2023		Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд “Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд тавих шаардлага” MNS7014:2023 стандартыг эрүүл		“Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд тавих шаардлага” MNS7014:2023 стандартыг бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудад	“Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд тавих MNS 7014:2023 стандарт”-ийн сургалт танилцуулах, сурталчлах, стандарты хэрэгжилтийг хангах зорилгоор мэдл олгох сургалтыг Эрүүл мэндийн салбарь 17 сум 6 тосгоны чанарын багийн гишүү болон аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн чанарь баг, тасгийн эрхлэгч, амбулаторийн эм

	стандартыг эрүүл мэндийн байгууллага бүрт хэвшүүлэх, сурталчлах арга хэмжээ хэрэгжүүлэн хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажиллана.		мэндийн байгууллага бүрт хэвшүүлсэн байна.		хяналт тавьж , үр дүнг тооцсон байна.	эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн дунд зохион байгуулан хяналт тавьж, тайланг хугацаанд нь авч стандартыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Тус стандартын дагуу үр дүнг тооцоход хэрэгжилтийн хувь 90 байна.
3.5 Осол гэмтэл, гамшигийн үеийн Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ						
Яаралтай гамшигийн тусламж үйлчилгээний ажлыг эрчимжүүлэх						
3.5.1	**Арга хэмжээ 1.** Осол гэмтлээс сэргийлэхэд иргэн бүрийн оролцоо сэдвээр төр болон хувийн хэвшлийн ажилтан албан хаагч, сурагч, оюутан, иргэдэд сургалт, мэдээллээр хангах,	Улсын төсөв	Осол гэмтлийн үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, үзүүлэх тусламжийн мэдэгдэхүүнтэй болох	Өнгөрсөн онд төрийн 1 байгууллага болон 10 жилийн 1 сургуульд хичээл орсон байна.	Сургалтыг зохион байгуулж, хамрагдалтыг нэмэгдүүлсэн байна.	17 сум, 6 тосгоны Засаг даргын Тамгын газрын 23 нийгмийн ажилтанд "Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын газар"-тай хамтран амилуулах суурь тусламжийн хичээлийг онол дадлагатай хослуулан зохион байгуулж ажилласан. "Нийгмийн эрүүл мэндийг дэмжих жил"-ийн хүрээнд өсвөр үеийнхэнд эрүүл мэндийн боловсрол олгох кабинетад "Өсвөр үе ба бэлгийн цогц боловсрол олгох" буюу үе тэнгийн сургагч багш бэлтгэх сургалтыг Сүхбаатар, Мандал, Алтанбулаг, Шаамар сумын нийт 243 өсвөр үеийнхэнд зохион байгуулсан б Зүүнбүрэн сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 63 багш, сурагч, аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын 25 гаруй ажилчин болон хувийн хэвшлийн 20 гаруй ажилтан Ерөө сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 210 сурагчдад Алтанбулаг эрүүл мэндийн төв, Хилийн цэргийн 0243- ангийн эмч, тусгай мэргэжилтэн, Сүхбаата

						сумын VI-р цэцэрлэгийн багш ажилчид нийт 38 албан хаагч нарт тус тус амилуулах суурь тусламжийн хичээлийг "Яаралтай тусламжийн нийгэмлэг"-тэй хамтран онол дадлагатай хослуулан зохион байгуулж ажилсан. Мөн Нэгдсэн Үндэсний байгууллагаас яаралтай тусламжийн Олон Улсын сургагч багш бэлдэх сургалтад 2023-2024 онд Баянгол сумын яаралтай тусламжийн эмч хамрагдаж гэрчилгээ авсан.
3.5.2	**Арга хэмжээ 2.** Осол гэмтлийн талаар цахим сургалтыг олон нийтийн сүлжээгээр тасралтгүй явуулж байх.	Улсын төсөв	Осол гэмтлийн үед яаралтай тусламжийг үзүүлэх анхан шатны мэдэгдэхүүнийг олж авах.	Өнгөрсөн онд олон нийтийн сүлжээ болон эрүүл мэндийн газрын пасе хаягаар осол гэмтлийн нийт 4 удаагийн хичээлийг оруулсан байна.	Хоёр удаагийн сургалт сурталчилгааны хичээл бэлдэж олон нийтэд түгээх	Эрүүл мэндийн газрын цахим хуудсаар "Осол гэмтлийн талаарх статистик үзүүлэлт"-ийг дүгнэж урьдчилан сэргийлэх мэдээллийг "Хүүхдийн ахуйн осол гэмтлээс сэргийлэх", "Халтиргаа гулгаанаас сэргийлэх", "Гал түймрийн эрсдэлээс өөрийгөө болон бусдыг хамгаалах" зэрэг нийт 4 удаа бэлтгэн гаргасан.
3.5.3	**Арга хэмжээ 3.** Өвөлжилтийн бэлэн байдлын төлөвлөгөөнд тодотгол хийх	Орон нутгийн төсөв	Өвөлжилтийн бэлэн байдлын төлөвлөгөөн тодотгол хийснээр яаралтай өвөлжилт хүндэрсэн газруудад хариу арга хэмжээг шуурхай авах.	Өнгөрсөн оны 9 сард тодотгол хийн ажилласан байна.	Тухай бүрт шинэчлэх	2024-2025 оны Өвөлжилтийн бэлэн байдлын төлөвлөгөөг Эрүүл мэндийн газрын даргаар батлуулж бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудад хүргүүлсэн. 2024 оны 10 дугаар сард өвөлжилтийн бэлэн байдлын төлөвлөгөөнд тодотгол хийж бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагууда хүргүүлэн, бэлтгэл бэлэн байдлы хангуулсан. Отор нүүдлээр ирж байгаа болон яв байгаа иргэд, жирэмсэн, өндөр настан, 0- насны хүүхэд, хөгжлийн бэрхшээлтэ иргэдийн судалгааг сар бүр шинэчлэ гаргаж сар бүрийн эхний болон сүүлий

						долоо хоногт Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвд тогтмол хүргүүлж байна.
3.5.4	**Арга хэмжээ 4.** Аймгийн хэмжээнд байгаа Хар цэгд ойрхон байрладаг сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн эмч, мэргэжилтэн, ажилчдад тогтмол сургалтыг явуулж байх.	Улсын төсөв	Осол гэмтлийн үед яаралтай тусламж үйлчилгээг түргэн шуурхай үзүүлэх	Өнгөрсөн онд эмч нар болон жолооч нарт 1 удаагийн сургалтыг явуулсан.	Сургалтыг зохион байгуулж хамрагдалтийг нэмэгдүүлэх	“Монголын хүүхдийн анагаахын академи”-тай хамтран “Хүүхдийн эрэмбэлэн ангилалт, яаралтай тусламж”-ийн сургалтыг хар цэгд ойрхон сумд болох Алтанбулаг, Баянгол, Шаамар сум болон бусад эрүүл мэндийн байгууллагын нийт 58 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнг хамруулан зохион байгуулсан. Бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудад долоо хоног бүрийн 4 дэх өдрийн 16 цаг тогтмол зохион байгуулагддаг “Zoom” цахим хуралд холбогдох мэдээллийг тогтмол хүргэн ажиллаж байна.
3.6 СУВИЛАХУЙД ҮЗҮҮЛЭХ ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ №4.1						
Сувилахуйн тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдлыг сайжруулах чиглэлд						
3.6.1	**Арга хэмжээ 1.** Сувилахуйн тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулахад шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах, сувилагч эмнэлгийн тусгай мэргэжилтүүнийг сургахад дэмжлэг үзүүлэх	Улсын төсөв 990,000	–Судалгааг гаргасан, хариу арга хэмжээ авч ажиллах – Сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн нарт танхим, ажлын байран дээрх сургалт зохион байгуулах -Дэмжлэгт үнэлгээг зохион байгуулах	- 2023 онд судалгаа аваагүй. - Өнгөрсөн 2023 онд сургалтанд нийт сувилагч тусгай мэргэжилтний 43,1% нь хамрагдсан. - 2023 онд 2 ЭМБ-дэмжлэгт хяналт үнэлгээг зохион байгуулсан	- Сувилахуйн тусламж үйлчилгээний тоног төхөөрөмжийн хангалтыг 5 хувиар нэмэгдүүлсэн байна. - 2024 онд 70%- сувилагч, тусгай мэргэжилтнийг хамруулна. Дэмжлэгт хяналт үнэлгээг 2 доошгүй	1. Сувилахуйн тусламж, үйлчилгээни тоног төхөөрөмжийн хангалтыг 2 хувиа нэмэгдүүлсэн байна. 2. Энэ онд холбогдох сургалтуудад: Улсы Гуравдугаар төв эмнэлэгт 27, Эх, хүүхдий эрүүл мэндийн Үндэсний төвд 79, Улсы Дөрөвдүгээр төв эмнэлэгт 120, баг шавийн эрдмийн уулзалтад 120 гару сувилагч, тусгай мэргэжилтнийг тус ту тахимаар хамруулсан. Цахимаар эрүү мэндийн хөгжлийн төвөөс 136 эм эмнэлгийн мэргэжилтнүүд хамрагдса бөгөөд нийт 480 буюу 73.0%-ий хамрагдалтайгаар сувилагч, тусга мэргэжилтнийг хамруулсан байна.

					ЭМБ-д хийсэн байна.	3.Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвөөс томилогдсон шинжээч нартай хамтран Дэмжлэгт хяналт үнэлгээг Алтанбулаг, Сайхан, Зүүнбүрэн, Хүдэр сумын 4 эрүүл мэндийн төвүүдэд газар дээр нь аргазүйн зөвлөгөө өгч ажилласан бөгөөд Түнхэл, Бугант, Алтанбулаг, Зүүнбүрэн, Хүдэр, Сайхан 6 сумын эрүүл мэндийн төвүүдэд цахимаар 4 удаа мэргэжил аргазүйн зөвлөгөө өгч нийт 215 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг хамруулсан.
3.6.2	**Арга хэмжээ 2.** УГТЭ-ийн сувилахуйн албатай хамтран сувилагч нарын мэргэжлийн ур чадварыг нэмэгдүүлэн ажиллана.	Улсын төсөв 1.238.400	Ур чадварын тэмцээнийг зохион байгуулсан байна.	2023 онд 32 сувилагч ур чадварын тэмцээнд хамрагдсан.	Сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн нарын дунд ур чадварын тэмцээнийг зохион байгуулсан байна.	Эрүүл мэндийн газрын дэргэдэх сувилахуй эмнэлгийн тусгай мэргэжлийн албань ээлжит хурлаар ур чадварын тэмцээний эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний дунд зохион байгуулах, "Судалгааны арга зүй танхимын сургалт хийх санал гарсан тул ур чадварын тэмцээнийг зохион байгуулаагүй ба эрүүл мэндийн газрын даргын 2024 оны А/39 тушаалаар Улсын Гуравдугаар төі эмнэлэгтэй хамтран "Судалгааны арга зүй сэдвээр онол, дадлага хосолсон танхимы сургалтыг нийт 40 сувилагч тусгаі мэргэжилтнүүдийн дунд зохиоі байгуулсан. Мөн 2025 онд "Амилуула тусламж үйлчилгээ"-г Өрхийн Анагаа ухааны холбоотой хамтран зохиоі байгуулахаар бэлтгэл ажлыг хангаж байна
3.6.3	**Арга хэмжээ 3.** Эрүүл мэндийн сайдын 2015 оны А/495 тушаалын дагуу ЭМГ-ын	Улсын төсөв 6.915,350	Эрүүл мэндийн сайдын А/495 тоот тушаал хэрэгжсэн байна.	2023 онд 3 удаа хуралдсан	Албаны хурлыг улиралд 1 удаа зохион байгуулан хурлаас гарсан шийдвэрийг	Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны А/42 тушаалын дагуу 2015 оны А/495 тушаа хүчингүй болсонттой холбогдуулан Эрүү мэндийн газрын даргын 2024 оны 01 дүгээ сарын 31-ны өдөр А/08 тоот тушаалаа

	дэргэдэх "Зөвлөх баг" болон "Сувилахуй эмнэлгийн тусгай мэргэжлийн орон тооны бус алба"-ны хурлыг зохион байгуулах				хэрэгжүүлсэн байна.	баталгаажуулан сувилахуйн зөвлөх баг, сувилахуй эмнэлгийн тусгай мэргэжлийн орон тооны бус багийг нэгтгэн ажиллаж, энэ онд албаны хурлыг тус 2 удаа зохион байгуулсан. Тус хурлын дагуу Эрүүл мэндийн газрын даргын 2024 оны А/22, А/32 тушаалын дагуу Нийгмийн эрүүл мэндийг дэмжих жилийн хүрээнд "Эрүүл насжилт" сэдвийн хүрээнд ахмад настнуудад зориулсан сургалтыг 1-р үе шатанд 297 ахмадад танхимаар эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх, 2-р үе шатанд гэрийн эргэлтээр 81 зорилтот бүлгийн ахмад настуудад гэрийн асаргаа чиглэлээр, 3-р үе шат явган алхалтаар 84 ахмад нийт 462 ахмад настныг хамруулсан -ЭМГ-ын даргын 2024 оны А/30,34,37 тоот тушаалын дагуу "Цусны донор танд баярлалаа" танхимын сургалты Алтанбулаг, Зүүнбүрэн, Дулаанхаан тосгоны эрүүл мэндийн төвүүдэд 180 иргэнд зохион байгуулсан.
3.6.4	**Арга хэмжээ 4.** ЭХЭМҮТ-ийн сувилахуйн албаны хамтын гэрээг байгуулан ажиллах	Улсын төсвөөс 3сая төгрөг	Хамтын гэрээг хийж ажилласан байна.	2023 онд гэрээний төслийг танилцуулагдсан	Хамтын гэрээ байгуулагдсан байна. Гэрээнд тусгагдсан үйл ажиллагааны хэрэгжилт 80 хувьд хүрч, хамрагдсан байна.	Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсни төвийн захирал Ш.Алтантуяа, тус төвий сувилахуй эрхэлсэн дэд захирал боло Эрүүл мэндийн газрын дарга Ж.Од сувилахуйн хариуцсан мэргэжилтэн на байгуулсан хамтын гэрээний дагуу ажлы байран дах сургалтад 79 эх баригч, хүүхэд нярайн мэргэшсэн сувилагч нарыг хоногийн хугацаатай, 5 ээлжээр сургалта хамруулсан ба гэрээний хэрэгжилтий дагуу төвийн бүсийн Эх, хүүхдийн эрүү

						мэндийн Үндэсний төвд хамруулсан. ЭМГ-ын даргын А/36 "Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв"-тэй хамтарсан онол, дадал хосолсон сургалтад Эрүүл мэндийн газрын холбогдох мэргэжилтнүүд болон болон Говьсүмбэр, Дархан-Уул, Дорноговь, Дундговь, Өмнөговь, Сэлэнгэ Төв аймгийн эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч эх баригч сувилагч нарын нийт 60 хүн хамрагдсан. Гэрээний хэрэгжилтийн дагуу хүүхэд, нярай, эх баригч бага эмч, болон эмэгтэйчүүдийн эмч нарыг ажлын байрны болон танхимын сургалтад бүрэн хамруулсан. Гэрээний хэрэгжилт 100 хувь хэрэгжсэн байна.
3.6.5	**Арга хэмжээ 5.** ЭМС-ын А/513 тушаалын дагуу мэргэшлийн зэрэг горилох сувилагч нарын мэдлэг, ур чадварыг сайжруулах		ЭМС-ын А/513 тоот тушаалын хэрэгжсэн байна.	2023 онд ЭМС-ын А/513 тушаалын дагуу мэргэшлийн зэрэгтэй 4 сувилагч хамрагдсан	2023 онд ЭМС-ын А/513 тушаалын дагуу мэргэшлийн зэрэгтэй сувилагч нарыг нэгдсэн журмаар бэлтгэн ажилласан байна.	Эрүүл мэндийн сайдын А/513 тушаалын дагуу мэргэшлийн зэрэг горилж байгаа 2[illegible] сувилагч, тусгай мэргэжилтэн байна. Үүнээс 2024 онд зэрэг горилох шалгалтад нийт 30 хүн хамрагдсанаас 12 тэргүүлэх-1[illegible] ахлах-11 сувилагч мэргэшлийн ахла[illegible] зэрэгтэй болсон.
4. Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 4						
Зорилт 4.1. **Халдварт өвчний тандалт, сэргийлэлт, бэлэн байдлыг хангах, хариу арга хэмжээг уян хатан, шуурхай зохион байгуулах чадавхийг тогтвортой бэхжүүлж, нэн шаардлагатай вакциныг хүн бүрт хүртээмжтэй болгож, зонхилон тохиолдох халдварт өвчний тархалтыг бууруулах**						
4.1.1	Арга хэмжээ 1. Шинэ болон дахин сэргэж байгаа халдвар, бусад халдварт	21.9сая төгрөг	Хилийн нэвтрэх цэгт хийгдсэн шинжилгээниий тоо, эерэг гарсан хувь	. Аймгийн хэмжээнд 2023 онд 3665 иргэнд Ковид 19-ийн түргэвчилсэн шинжилгээ хийж, 91	Халдварт өвчин гарсан тохиолдол бүрт хийгдсэн шинжилгээний тоо, төрөл	Шинэ болон сэргэн тархаж буй халдвары[illegible] болзошгүй аюулаас сэргийлэх хүрээн[illegible] ЗӨСТ-ийн лабораторийг энгийн боло[illegible] бодит цагийн полимеразын гинжи[illegible] урвалын иж бүрэн тоног төхөөрөм[illegible]

	өвчнийг лабораторид суурилсан тандалт хийх, өвчлөл зөөвөрлөгдөхөөс сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллах, хувилбарын тандалтыг зохион байгуулах.		АНЭ-ийн эмнэлгийн молекул биологийн лаборатори болон бусад лаборторид хийгдсэн халдварт өвчний шинжилгээний төрөл, тоо	тохиолдолд эерэг гарсан. Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн молекул биологийн лабораторид 495 сорьц		оношлуур, халдвар хамгаааллын иж бүрэн хувцас хэрэгсэл, халдваргүйтгэлийн тоног төхөөрөмж, бодисоор хангагдсан. Тус шинжилгээгээр Алтанбулаг сумын Эвцэг, Бадаан зүрх, Зүүнбүрэн сумын нүхтын ам, Шаамар сумаас цуглуулсан 40 хачиг шинжлэхэд, бүгд риккетсиоз эерэг гарсан байна. Сэлэнгэ мөрөн, Цөх, Хяраа, Хиагт, Зэлтэр Хүдэр зэрэг хил дагуух голууд, Алтанбулаг сумын чөлөөт бүс, цэвэрлэх байгууламж Сэлэнгэ зочид буудал, жимс, ногооны цэ гэх мэт газруудаас холерийн вибрион илрүүлэх 26 усны дээж, 4 жимс ногооны дээж авахад холерын савханцар, үүсгэгч илрээгүй. Боом өвчний голомт бүхий Шаамар Зүүнбүрэн сумын 11 цэгээс 55 хөрсний шинжилгээ, Сүхбаатар сум, Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын хяналтын шинжилгээнд 400 арчдас аван шинжлэхэд, боомын төст нянгийн ургалт, савханцар илрээгүй байна. Мөн 4 тарваганы 20 э, эрхтэнг шинжлэхэд Тарваган тахал хулгана тахал төст ургалт байхгүй. Томуугийн амбулаторид суурилса тандалтыг нэгдсэн эмнэлгийн молеку биологийн лабораторид 79 сорьцон хийхэд Adenovirus-3 буюу 3,8 %, FLU-A- буюу 1,3%, RSV-A-13 буюу 16,4%, H3N2-1

						буюу 18,9%, H1N1-3 буюу 3.8% тус тус илэрсэн байна. 2024 онд молекул биологийн лабораторид 5 төрлийн өндөр өртөгтэй шинжилгээ оношлогоог нэвтрүүлж, лабораторийн чадавхийг нэмэгдүүлсэн байна. Үүнд: Элэгний В.С вирусын идэвхжил тоолох шинжилгээг 37 иргэнд шээс бэлгийн замаар дамжих халдварыг 14 үүсгэгчээр илрүүлэх ПГУ-ын шинжилгээг 100 хүнд, шээс, бэлгийн замаар дамжих үндсэн 7 халдварын шинжилгээг 210 хүнд хийсэн. Бэлгийн замаар дамжих халдварын шинжилгээ өгсөн иргэдийн 74,5% нь эерэг гарсан ба 2 буюу хавсарсан халдвартай хүн 30%, 3 төрлийн үүсгэгч илэрсэн хүн 24,3%, 4 төрлийн үүсгэгч илэрсэн хүн 5,8%, 5 төрлийн үүсгэгч илэрсэн хүн 3,1% байна. Умайн хүзүүний папилломавирусын 29 хэв шинж илрүүлэх шинжилгээг 30 хүнд хийсэн байна.
4.1.2	Арга хэмжээ 2. Товлолын дархлаажуулалтын хамралтын хувийг нэмэгдүүлснээр зонхилон тохиолдох	Улсын төсөв	Товлолын дархлаажуулалтанд хамрагдсан хүүхдийн тоо хувь	9 төрлийн товлолын дархлаажуулалтанд хамрагдалтыг 98 хувиас дээш хамруулах	98%	Товлолын дархлаажуулалтын хамралт болон зарцуулалтын мэдээ дархлаажуулалтын 28 нэгжээс сар бүрийн 5-ны дотор авч нэгтгэн 10-ны дотор ХӨСҮТ -д хүргүүлдэг. Эхний 11 сарын байдлаар сүрьеэгийн эсрэг БЦЖ вакцинд 950 хүүхэд В гепатитын эсрэг вакцинд 950, Саагийн эсрэг вакцинд 4052, пневмококкийн вакцинд 3981, тарьдаг саагийн вакцинд 1315, Тавт вакцинд 3954, Улаанбурхан

	халдварт өвчнийг бууруулах					гахай хавдар улаануудын эсрэг вакцинд 2746, А гепатитын вакцинд 2632, сахуу татрангийн вакцинд 3447 хүүхэд хамрагдаад байна. Үүний үр дүнд дархлаажуулалттай холбоотой халдварт өвчин гараагүй байна. Нэмэлт дархлаажуулалтаар Улаанбурхан улаануудын эсрэг дархлаажуулалтыг 941 хүүхдийг хамруулснаар улаанбурхан тохиолдол гараагүй байна. Коронавирусийн эсрэг вакцинд 595 эмч эмнэлгийн мэргэжилтэн сэргээх тунд хамрагдсан. Дархлаажуулалтын хамралт -99% байна.
4.1.3	Арга хэмжээ 3. Томуугийн дархлаажуулалтын хамралтын хувийг нэмэгдүүлснээр зонхилон тохиолдох томуу, томуу төст халдварт өвчнийг бууруулах х	Улсын төсөв	“Улсаас тухайн жилд дэвшүүлсэн зорилтот хүн амын хамралтын хувь	2023 онд 8260 иргэн хамруулсан	ЭМЯ-наас хувиарласан томуугийн вакциныг 100 хувь хамруулах	“Томуугийн эсрэг дархлаажуулалт” аяны хүрээнд Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар хувиарлагдсан 6250 хүн тун томуугийн эсрэг вакцинд 6 сартайгаас 5 насны 455 хүүхэд, эрсдэлт бүлгийн 93 жирэмсэн өндөр настан, архаг хууч өвчтэй 554 хүн 597 эмнэлгийн ажилчдь дархлаажуулалтад хамруулсан. Эрүү мэндийн сайдын тушаалаар хуваарилса томуугийн вакциныг 100 хувь хий дуусгасан.
4.1.4	Арга хэмжээ 4. Хүний папилома вирусийн эсрэг дархлаажуулалт	47.844.800	Аймгийн хэмжээнд 11 настай эрэгтэй эмэгтэй хүүхдийн хамрагдсан тоо, хамралтын хувь	-	Хүний папилома вирусийн эсрэг дархлаажуулалыг товлолын дархлаажуулалтанд	Монгол улсад хүний папиллома вирусий халдварын эсрэг вакциныг товлолы дархлаажуулалтад нэвтрүүлэх бэлтгэ ажлын хүрээнд ЭМЯ, ХӨСҮТ хамтра ДЭМБ-ын дэмжлэгтэйгээр Эрүүл мэндий

	ыг товлолын дархлаажуулалтанд нэвтрүүлэх				нэвтрүүлэх бэлтгэл ажлыг хангаж, хамрагдвал зохих 11 настай эрэгтэй, эмэгтэй хүүхдүүдийг 90 ээс дээш хувийг хамруулах	яамны төрийн нарийн бичгийн даргын баталсан удирдамжийн дагуу ХӨСҮТ-ийн дархлаажуулалтын алба, Сэлэнгэ аймгийн ЭМГ хамтран өрх, сум, тосгоны дархлаажуулалтын 28 нэгжийн эрүүл мэндийн төвүүдийн дарга, вакцинатор, ерөнхий боловсролын 35 сургуулийн захирал, сургуулийн эмч, нийгмийн ажилтан нийт 160 хүнийг хамруулан 2 өдрийн сургалтыг 2024 оны 11-р сарын 07,08-ны өдрүүдэд амжилттай зохион байгуулсан. Зорилтот 11 насны 2287 хүүхдий сургуульд суурилсан хэлбэрээр дархлаажуулалтын 35 түр цэгийг байгуулан аймаг орон нутгийн түвшинд зохион байгуулалт хийж ажиллах бичил төлөвлөлт болон дархлаажуулалтын нэгдсэн төлөвлөгөөг гаргаж бэлтгэл ажлыг ханга ажиллаж, өнөөдрийн байдлаар 731 буюу 31,9 хувийг хамруулсан байна. Товлолы дархлаажуулалт үргэлжилж байна.
4.1.5	Арга хэмжээ 5. Бэлгийн замаар дамжих халдвар (БЗДХ)-ыг илрүүлэх урьдчилан сэргийлэх үзлэгт зорилтот бүлгийг хамруулах арга	Улсын төсөв	Төр болон төрийн бус байгууллагатай хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, илрүүлэг үзлэгийг нэмэгдүүлэх, сургалт сурталчилгаанд хамрагдсан иргэдийн тоо	-	1250 иргэн	2024 оны 11 дүгээр сарын байдлаар 10,00 хүн амд трихомониаз 7.1, заг хүйтэн 3.4 тэмбүү 4.2 промилл байгаа нь өмнөх он мөн үетэй харьцуулбал заг хүйтэн 0.6 трихомониаз 1.3 промил, тэмбүү 1. промиллоор тус тус буурсан үзүүлэлтт байна. Бэлгийн замаар дамжих халдварь кабинетийн нийт үзлэг 7527 үүнээс 64,4 урьдчилсан сэргийлэх үзлэг байна. Ийлд

	хэмжээг төр, төрийн бус байгууллага, ажил олгогчидтой хамтран зохион байгуулж, халдвартай иргэдийг эмчилгээнд бүрэн хамруулж, эмчилгээний үр дүнг тооцон ажиллах					судлалын шинжилгээ 7887 байгаагаас тэмбүү 64, заг хүйтэн 44, трихомониаз 86 бүртгэгдсэн. Хүн амын нас хүйс, эрсдэлт суурилсан халдварт болон халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэг оношлогоонд нийт 7243 хүн ХДХВ/ДОХ, тэмбүү илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан. НҮБ-ын Хүүхдийн сан, Дэлхийн Зөн Монгол ОУБ-ын Сэлэнгэ орон нутгийн хөтөлбөр Боловсрол Шинжлэх Ухааны Газар Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын газартай хамтран өсвөр насны хүүхдийн чиглэсэн бэлгийн цогц боловсрол, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд сэдвээр шат дараатай сургалт, нөлөөллийн ажлыг 9 удаа зохион байгуулж 1240 гаруй хүүхэд хамрагдсан. шээс бэлгийн замаар дамжих халдварыг 14 үүсгэгчээр илрүүлэх ПГУ-ын шинжилгээ 100 хүнд, шээс, бэлгийн замаар дамжи үндсэн 7 халдварын шинжилгээг 210 хүн, хийсэн. Бэлгийн замаар дамжих халдвары шинжилгээ өгсөн иргэдийн 74,5% нь эерэ гарсан ба 2 буюу хавсарсан халдварта хүн 30%, 3 төрлийн үүсгэгч илэрсэн хү 24,3%, 4 төрлийн үүсгэгч илэрсэн хүн 5,8% 5 төрлийн үүсгэгч илэрсэн хүн 3,1% байна Үр дүн: Иргэд, албан хаагч, ажилтн бэлгийн замаар дамжих халдварын, мэдл

						хандлага сайжирснаар, тус өвчний эсрэг оношилгоо, шинжилгээний хамралт нэмэгдэж, эрт үед эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг авч хяналтанд хамрагдсан байна.
4.1.6.	Арга хэмжээ 6. Сүрьеэ өвчний илрүүлэлтийн хувийг зорилтот түвшинд (хавсралт) хүргэх, далд хэлбэрийн сүрьеэг илрүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулж, үр дүнг тооцох.	4.8 сая төгрөг	ЭМС-ын А/30 дугаар тушаалын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах	8 сумын зорилтод бүлгийн иргэд	15 сумын зорилтод бүлгийн иргэдийн 80 дээш хувийг хамруулах	Аймгийн хэмжээнд сүрьеэ өвчний шинэ тохиолдол 2024 оны 11-р сарын байдлаар 86 буюу 10000 хүн амд 7,8 байна. Энэ нь мөн оны мөн үеэс 0,3 промиллоор өссөн үзүүлэлттэй байна. “Уушигны эмгэ илрүүлэх хиймэл оюун ухаанд суурилсан үзлэг”-ийг 12 сум, тосгоны зорилтод бүлгийн иргэдийн 90-ээс дээш хувийг хамруулсан. Тус үзлэгт нийт 4054 эрсдэлт бүлэг болон хавьталын иргэд хамрагдаж, рентген зурагт өөрчлөлттэй 350 хүн илэрч, 130 хүнээс цэрний шинжилгээ авч сүрьеэгийн шинэ тохиолдол 3-ийг илрүүлээд байна. Аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 120 дугаар тогтоол “Сүрьеэгүй Сэлэнгэ -2” арга хэмжээний хэрэгжилтийн хүрээнд оро нутгийн удирдлага, багийн дарга, нийгмий ажилтан, асуудал хариуцса мэргэжилтнүүдэд “Сүрьеэ өвчин б нийгмийн эрүүл мэнд” сэдэвт сургал зохион байгууллаа. Сургалтанд Сайха сумын ЗДТГ-ийн 8, Орхон сумын ЗДТГ-ий 9, Сант сумын ЗДТГ-ийн 9, Баруунбүрэ сумын ЗДТГ-ийн 19, Номгон тосгоны ЭМТ ийн 10, Бугант тосгоны Захирагчын албан 8, Ерөө сумын ЗДТГ-ын 15, Жавхлан

						сумын ЗДТГ-ын 14 мэргэжилтэн, ажилтан нар буюу нийт 92 албан хаагч хамрагдсан байна.
Зорилт 4.2. Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчин, тэдгээрийн эрсдэлт хүчин зүйлийн тархалт болон сэргийлж болох нас баралтыг хувь хүн г хамт олон, байгууллагын идэвхитэй, оролцоотой нэгдмэл үйл ажиллагаанд тулгуурлан бууруулах.						
4.2.1	Арга хэмжээ 7. Хүн амын дунд зонхилон тохиолдож буй халдвар бус өвчин (элэг, хөх, умайн хүзүүний хорт хавдар, чихрийн шижин, цусны даралт зэрэг)-ний эрт илрүүлэх үзлэг, шинжилгээнд иргэн бүрийг хамруулах, иргэдэд өгөх мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааг эрчимжүүлэн салбар хоорондын уялдааг хангаж ажиллах	Улсын төсөв	Халдварт бус өвчний 5 эрт илрүүлэгт хамрагдсан иргэдийн тоо, хамралтын хувь	Артерийн даралт ихсэх өвчний эрт илрүүлгийн хамрагдсан 40 ба түүнээс дээш насны хүн амын эзлэх хувь - 66,9% Чихрийн шижин хэв шинж-2 өвчний эрт илрүүлгэнд хамрагдсан 40 ба түүнээс дээш насны хүн амын эзлэх хувь – 64% Хөхний өмөнгийн эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан 30 ба түүнээс дээш насны эмэгтэйчүүдийн тоо - 3790 Умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлгэнд хамрагдсан 30 ба түүнээс дээш насны	70%	2024 оны эхний 11 сарын байдлаар артерийн гипертензийн эрт илрүүлэг үзлэгт нийт 47893 хүн буюу 66,1%, чихрийн шижин хэв шинжийн үзлэгт нийт 46710 хүн буюу 64,5%, элэгний эрт илрүүлэг үзлэгт нийт 37200 хүн буюу 51,4%, хөх умайн хүзүүний эрт илрүүлэг үзлэгт нийт 1593 хүн буюу 31,1%-тай тус тус хамрагдсан байна. Хөх умайн хүзүүний эрт илрүүлэг үзлэгээр Asc Us – 92, Asc-H – 12, Lsil – 12, Hsil – 1 тус ту шинэ илэрсэн өвчлөлийг лавлагаа шатны эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд хамруулж онош батлуулах, батлагдсан эмчилгээ хяналтад авч ажиллаж байна. Эмчилгээ хяналтад хамрагдсан иргэдий сум, тосгон, өрхийн эрүүл мэндийн төвүү диспансерын хяналтдаа авч эргэ холбоотой ажиллаж байна. Иргэдэд өгөх мэдээлэл, сургалт сурталчилгааг эрчимжүүлэх салба хоорондын уялдааг хангах зорилгоор тө хувийн хэвшлийн байгууллагын ажилтан албан хаагч, өсвөр насны хүүхэд ахма настанд эрт илрүүлэг үзлэг оношилгоон ач холбогдол, эрүүл амьдралын хэв ма

				эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь – 69,5 Элэгний хорт хавдрын өвчлөлийн эрт илрүүлгийн үзлэгийн хамрагдалтын хувь - 49,8%		сэдвүүдээр сургалтыг зохион байгуулж 2553 иргэнийг хамруулсан. Шаамар, Цагааннуур суманд амьдарда чихрийн шижинтэй болон эрсдэл бүхий 110 гаруй иргэнд халдварт бус өвчний чиглэлээр тулгамдаж буй асуудал, эрүүл мэндийн боловсрол олгож, нийгэм – сэтгэл зүйн асуудлаар мэдээлэл, зөвлөгөө өг ажиллалаа. Нийт ард иргэдэд сургалтын талаархи мэдээлэл өгч, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх сурталчилгааг өрнүүлж Эрүүл мэндийн газрын цахим хуудсанд байршуулан ажилласнаар 1 өдрийн дотор 1900 хүн үзэж, 60 таалагдсан сэтгэгдэл, 25 удаа хуваалцсан үр дүнтэй байна.
4.2.2	Арга хэмжээ 8. Сэтгэцийн эрүүл мэнд, ялангуяа хүүхэд, өсвөр үеийнхэнд сэтгэлзүйн тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх, сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах, архи, тамхи, мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт	Улсын төсөв	Сургалтын тоо, сургалтанд хамрагдсан хүүхэд иргэд, байгууллагын тоо Цахим сургалт сурталчилгаанд хандалт авсан иргэдийн тоо Сурталчилгаанд тавигдсан инфографик, шторкны тоо	-	8/500	Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэгт Хүүхэд, өсвө үеийнхэнд чиглэсэн оюун ухааны чадам тодорхойлох 200 гаруй асуумж бүхий IС оношлогооны сорилд 30 хүүхдий хамруулсан. Мөн Японы хүүхдийг ивээ сангийн дэмжлэгтэйгээр "Монгол Танак Бине" сорил авагчаар сэтгэцийн эм бэлтгэгдсэн ба цаашид гэр бүлийн дэмжлэ шаардлагатай хүүхэд, өсвөр үеийнхэн үнэлгээ хийгдэхээр бэлтгэл ханга ажиллаж байна. Аймгийн Цагдаагийн газар, Боловсролы газар хамтран "Аюулгүй байдлын төле үгээ хэлцгээе" аяныг Бүх шатны Эрүү

	бодисын хор хөнөөл, түүний талаарх мэдлэг олгох, хэрэглээг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх, осол, гэмтлээс сэргийлэх (ахуйн орчны осол гэмтэл, уналт, автотээврийн гэх мэт) зэрэг салбар дундын хамтын ажиллагааг ханган хамтран ажиллах					мэндийн байгууллагуудад өрнүүлэн ажиллаж байна. НҮБ-ын Хүүхдийн сан, Дэлхийн Зөн Монгол ОУБ-ын Сэлэнгэ орон нутгийн хөтөлбөрийн дэмжлэгтэйгээр тохижуулсан "Өсвөр үеийнхэнд эрүүл мэндийн боловсрол олгох кабинет"-д Шаамар, Алтанбулаг, Ерөө Сүхбаатар сумын ЕБС-ийн 450 гаруй сурагч хуваарийн дагуу хүрэлцэн ирж сэтгэл гутралаас сэргийлэх, насны онцлог бэлгийн боловсрол" зэрэг сэдвээр үе тэнгийн сургагчаар бэлтгэгдлээ. Өсвөрийн сургагч багшаар бэлтгэгдсэ багш сурагчид өөрсдийн сургуулийн үе тэнгийн сурагчиддаа өсвөр насны хүүхдий бэлгийн цогц боловсрол, нөхөн үржихүй эрүүл мэнд, зөв хооллолт, өсвөр үеий цахим халдлага, хүчирхийлэл, ялгаварла гадуурхах, дээрэлхэх, мансуурах, стрес менежментийн талаар нөлөөллийн ажль зохион байгуулж нийт 1000 гару хүүхдүүдийг хамруулсан.
4.2.3	Арга хэмжээ 9. Улс орон даяар зохион байгуулагдаж байгаа урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэгт өөрийн харьяа нутаг дэвсгэр дэх		Хүүхдийн эрт илрүүлгийн хувь Насанд хүрэгчийн эрт илрүүлгийн хувь	Хүүхдийн эрт илрүүлэг 67,2% Насанд хүрэгчийн эрт илрүүлэг 12,7%	Хүүхэд 75% Насанд хүрэгч 18%	Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны 13 дугаар тушаал, аймгийн Засаг даргын 202 оны А/229 захирамжийн дагуу "Хүн амь нас хүйс, эрсдэлд суурилсан халдвар болон халдварт бус өвчний эрт илрүүл үзлэг, оношилгоо шинжилгээ"-ний 6 ба үзлэгийг анхан болон лавлагаа шатн эрүүл мэндийн байгууллагуудад аймгий хэмжээний 107889 иргэнд зохио байгуулахаар аймгийн Нэгдсэн эмнэлэ

	хүн амыг насны бүлгээр бүрэн хамруулах	973.859.000				Мандал сумын Нэгдсэн эмнэлэгт тус тус Эрүүл мэндийг дэмжих төвийг 2022 онд байгуулсан. Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд хүн амыг өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх үзлэг, оношилгоо, шинжилгээнд 44795 иргэн хамрагдсан бөгөөд хамралтын хувь 41.9 хувь байна. Үүнд: 0-17 насны хүүхдийн эрт илрүүлэгт 30402 буюу 80.9 хувь 18-аас дээш насны насанд хүрэгчийн эрт илрүүлгийн багцад 14393 буюу 20,8 хувь тус тус хамрагдсан байна.
4.2.4	Арга хэмжээ 10 Өсвөр үеийнхний нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр танхим болон цахим хосолсон сургалт зохион байгуулах,	ДЗМОУБ Сэлэнгэ ОНХХ 2.500.000 төг Орон нутгаас 500,000	Сургалтын тоо, сургалтанд хамрагдсан хүүхдийн тоо	1/40	2/150	Монгол Улсын "Алсын хараа-2050" урт хугацааны хөгжлийн бодлого, арга хэмжээ орон нутагт хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Мандал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал "Эрүүл иргэн-2024" Амны хөндий эрүүлжүүлэх хөтөлбөр баталж, Мандал сумын Хэрх тосгоны Эрүүл мэндийн төв хоёр дахь жилдээ санаачлан сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 9-12 насны сурагчдын дунд "Шүд угаалтын аварга" шалгаруулах тэмцээнийг өнөөдөр зохион байгуулж байна. Тэмцээнд 9-12 насны хүүхдүүд нийт найман баг болж оролцсон. Мөн 6-12 насны хүүхдүүдэд амны хөндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг мөн амны хөндийн эрүүл мэндийн

						боловсрол олгох сургалт нөлөөллийн арга хэмжээ давхар явагдсан. Нийгмийн эрүүл мэндийг дэмжих жилийн хүрээнд өсвөр үеийнхний дунд тулгамдсан асуудлыг шийдэхэд салбар дундын оролцоог нэмэгдүүлж 3 өдрийн хөтөлбөр бүхий "Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн боловсрол олгох" сургалтанд Сүхбаатар сумын ЕБС-ийн 7 багш, 58 сурагч, Мандал сумын 8 багш 76 сурагчийг тус тус хамрууллаа. Тэд сургууль хамт олны дунд тулгамдсан аливаа асуудлыг шийдэхэд сэтгэлзүйн дэмжлэг үзүүлж, зөвлөгөө мэдээллээр хангахаас гадна мэргэжлийн баг хамт олныг холбох гүүр болж ажиллах юм. Хүүхдийн хөгжил, хамгааллын нэгж буюу аймгийн Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөл, Сэлэнгэ аймгийн хүүхдийн зөвлөл Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын газар, Боловсрол шинжлэх ухааны газар Хамтдаа ТББ - Ш.Галбадрах нар хамтран ажиллалаа. НҮБ-ын Хүүхдийн сан, Дэлхийн Зөн Монгол ОУБ-ын Сэлэнгэ орон нутгийн хөтөлбөрийн дэмжлэгтэйгээр тохижуулсан "Өсвөр үеийнхэнд эрүүл мэндийн боловсрол олгох кабинет"-д Шаамар, Алтанбулаг, Ерөө Сүхбаатар сумын ЕБС-ийн 450 гару сурагч хуваарийн дагуу хүрэлцэн ир "Эрүүл хооллолт, дасгал хөдөлгөөн эмнэлгийн яаралтай тусламж, сэтгэ гутралаас сэргийлэх, насны онцло

						бэлгийн боловсрол" зэрэг сэдвээр үе тэнгийн сургагчаар бэлтгэгдлээ. Үүний үр дүнд Сүхбаатар сумын үе тэнгийн сургагч багш нар, Хүүхэд гэр бүлийн газар хамтран 8 сургуулийн 1000 гаруй хүүхдүүдэд хүрч сургууль тус бүр дээр сургалтыг зохион байгуулан ажилласан. Нийт 8 арга хэмжээнд 1700 өсвөр үеийн хүүхдүүд хамрагдаж, нийгмийн эрүүл мэнд, эрүүл идэвхтэй амьдрал, стресс, бухимдал, хорт зуршлаас сэргийлэх чиглэлээр сургалтад хамрагдсан.
	Арга хэмжээ 11 Эрүүл мэндийн салбарын хэмжээнд эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжих зорилтот хөтөлбөр, арга хэмжээг ("Эрүүл идэвхтэй амьдрал", "Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд", "Хавдрын эсрэг", "Харшлаас сэргийлэх", "Эрүүл чийрэг эр хүн", "Элэг бүтэн	142.1 мянган төгрөг	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний биелэлтийн хувь	70%	85	Эрүүл идэвхтэй амьдралын хэв маягий төлөвшиж "("Эрүүл идэвхтэй амьдрал", "Эх хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд" "Хавдрын эсрэг", "Харшлаас сэргийлэх" "Эрүүл чийрэг эр хүн", "Халдварт өвчинтэй тэмцэх сэргийлэх", Орчны эрүүл мэнд болон бусад)- арга хэмжээнүүдийн хүрээнд 272 арга хэмжээ төлөвлөснөөс энэ жил 25 арга хэмжээг 92,6%-тай хэрэгжүүлсэн байна. МУ-ын Засгийн газрын хэрэгжүүлж бу "Алсын хараа-2050" урт хугацааны хөгжлийн хөтөлбөр мөн Эрүүл мэндий яамнаас зарласан "Нийгмийн эрүү мэндийг дэмжих жил"-ийн хүрээнд Эрүү мэндийн газар санаачлан Сүхбаата сумын ЗДТГ, Найман багийн дарга на болон Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, Номтхан Эмнэх өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдтэ хамтран нэгдүгээр шатанд "Эрүүл насжилт

	Монгол", "Халдварт өвчинтэй тэмцэх, сэргийлэх", "Орчны эрүүл мэнд") хэрэгжүүлж ажиллах.					танхимын сургалтад нийт 300 гаруй ахмадыг хамруулсан. Нийгмийн эрүүл мэндийг дэмжих жилийн хүрээнд Сүхбаатар сумын 8 багийн 160 ахмадыг 2 удаагийн явган аялал хамруулан сургалт, хөдөлгөөн, гимнастик бүжиг, ардын уламжлалт наадам, дуу хуур хосолсон хоёр өдрийг өнгөрүүлсэн Сургалтанд оролцогчдын сэтгэл ханамж 100% байсан. Чихрийн шижин өвчтэй хүмүүсий амьдралын хэв маягыг судлан, шинжлэ ухааны үндэслэлтэй, шинэлэг мэдэ мэдээллээр хангах, ЧШӨ-ний талаарх мэдлэг олгох, сэргийлж болох эрдлээс ар иргэдийг урьдчилан сэргийлэх зорилгото хагас өдрийн танхимын сургалтыг Эрүү мэндийн газрын даргын А/38 дугаа тушаалын дагуу Шаамар, Цагааннуу суманд 2024 оны 6,8 дугаар сард зохис байгууллаа. Шаамар, Цагааннуур суманд амьдард ЧШӨ-тэй болон эрсдэл бүхий 110 гару иргэнд халдварт бус өвчний чиглэлэ тулгамдаж буй асуудал, эрүүл мэнди боловсрол олгож, нийгэм – сэтгэл зүй асуудлаар мэдээлэл, зөвлөгөө өгч, эрү зохистой хоолоор үйлчилж ажиллалаа. Нийт ард иргэдэд сургалтын талаар мэдээлэл өгч, өвчнөөс урьдчил сэргийлэх сурталчилгааг өрнүүлж Эрү

						мэндийн газрын цахим хуудсанд байршуулан ажилласнаар 1 өдрийн дотор 1900 хүн үзэж, 60 таалагдсан сэтгэгдэл, 31 удаа хуваалцсан үр дүнтэй байна.
Тав. Салбарын хяналтад хэрэгжүүлж буй эрх зүйн орчныг боловсронгүй болгож, хүний эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлж х тогтоомж тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан дүрэм,журам, стандартын хэрэгжилтийг хангуулах, төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүл эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүлэх ажлын хүрээнд						
5.1	Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын 4 хяналтын чиглэлээр их, дунд эрсдэлтэй үнэлэгдсэн 42 объектод төлөвлөгөөт хяналт шалгалт хийх	Улсын төсөв	-Объектын хамрагдалт -Эрсдэлийн түвшин -Хууль тогтоомжийн хэрэгжилт	-98.3% -43.2% -56.8%	-100% -1.5% хүртэлх бууруулна -1.5% хүртэлх нэмэгдүүлнэ	Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын 4 хяналтын чиглэлээр 42 объектыг 100% хамруулж, эрсдэл үүсэх магадлал дунджаар 42.9%-тай, хууль сахин мөрдөлт 57.1%, өмнөх онтой харьцуулахад эрсдэл үүсэх магадлал 0.3%-иар буурч, хууль сахин мөрдөлт 0.3%-иар өссөн үзүүлэлттэй гарсан байна.
5.2	Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын 4 хяналтын чиглэлээр 22 удирдамжийн хүрээнд урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалт хийх	Улсын төсөв	-Шийдвэрлэлтийн хувь -Зөрчил арилгуулалтын хувь -Хууль тогтоомжийн хэрэгжилт	-100% -35.6% -36.7%	-100% -1.5% хүртэлх нэмэгдүүлнэ -1.5% хүртэлх нэмэгдүүлнэ	Салбарын хяналтын газрын 2024 оны төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагу тайлангийн хугацаанд урьдчила сэргийлэх хяналт шалгалт хийх 2 удирдамжаас 19 удирдамжийн хүрээн нийт 631 объектын хамруулж хянал шалгалтын явцад нийт 549 зөрчил дутагдлыг илрүүлж 392 буюу 71.4%-ий арилгуулсан. Өмнөх оны зөрчил арилгалтын хувьта харьцуулахад 2.5%-иар нэмэгдсэн, хуул тогтоомжийн хэрэгжилт 43.8% буюу 11.6% иар нэмэгдсэн байна.

5.3	Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын хүсэлт, өргөдөл, гомдлын дагуу төлөвлөгөөт бус шалгалт хийх	Улсын төсөв 6,1 сая төгрөг	-Өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн хувь -Зөрчлийн арилгалт хувь	-100% -62.5%	-100% -1.5% хүртэлх нэмэгдүүлнэ	Тайлангийн хугацаанд нийт 214 албан бичиг хүлээн авснаас харьяаллын дагуу шилжиж ирсэн болон иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын 5 гомдол мэдээллийн дагуу 7 объектод төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалт хийж 1 иргэн, 3 байгууллага 3 аж ахуйн нэгжид хялбаршуулсан журмаар зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаа явуулж 16.100.000 төгрөгийн шийтгэлийн арга хэмжээ авч 85.7% барагдуулсан хугацаатай өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлтийг тооцоход 75.0% буюу өмнө онтой харьцуулахад 12.5%-иар нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна. Ирсэн бичгийн 213 буюу 99.5%-ийг хугацаанд нь шийдвэрлэсэн. Шийдвэрлэлтийн хугацаа болоогүй 1 албан бичиг байна.
5.4	Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын 4 хяналтын чиглэлээр холбогдох мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтарч төрийн байгууллагын удирдлага, мэргэжилтнүүдэд чиглэсэн салбарын 4 сургалтыг зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв – 2,7сая	-Объектын хамрагдалт тоо -Хууль сахин мөрдөлтийн хувь /төлөвлөгөөт, төлөвлөгөөт бус болон урьдчилан сэргийлэх/	-293 -40.1%	-300 -2% хүртэлх нэмэгдүүлнэ	Төрийн байгууллагын уялдаа холбоо сайжруулах, хуулийн хэрэгжилтийг сайжруулах чиглэлээр эрүүл мэндийн хяналтын 5 чиглэлээр танхимын сургалт зохион байгуулах төсөв болон хөтөлбөрийн төслийг тус тус хүргүүлж 2024 оны 0[illegible] дүгээр сарын 24-ний өдрийн А/192 дугаар захирамжаар сургалтыг төсөвт 2.7 сая төгрөгийг батлуулсан. Орон нутгийн сонгуулийн үйл ажиллагаатай холбоотой сургалтын хугацааг Тамгын газраас хойшлуулсан 12 дугаар сард багтаа[illegible] шийдвэрийг удирдах дээд шатны байгууллагаас мэдэгдсэн.

5.5	Эрүүл ахуй халдвар хамгааллын хяналтын чиглэлээр өмнөх хийсэн хяналт шалгалтын явцад илэрсэн зөрчил, дутагдал болон цаашид анхаарах асуудлын хүрээнд аймгийн Засаг даргын дэргэдэх зөвлөлийн хурлын гишүүдэд танилцуулах	Санхүүжилтгүй оролцсон	Саналын тоо Шийдвэрлүүлсэн асуудлын тоо	- -	Салбар хоорондын уялдаа холбоог сайжруулах чиглэлээр тодорхой асуудлын хүрээнд шийдвэр гаргуулсан байна.	Сэлэнгэ аймгийн Эрүүл мэндийн газрын хяналт шалгалтын хэлтсээс 2024 онд эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын хяналтын чиглэлээр нийт 22 удирдамжийн хүрээнд төлөвлөгөөт 60 объект, урьдчилан сэргийлэх 408 объект, төлөвлөгөөт бус 23 объект нийт 491 иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагыг хамруулж биелэлтийг тооцоход биелэлт 43.8%-тай хууль сахин мөрдөлт хангалтгүй байсан. Хяналт шалгалтын тоон мэдээг үндэслэн аймгийн Засаг даргад 2024 оны 01 дүгээр сарын 26-ны өдөр танилцуулж аймгийн хэлтэс агентлагийн удирдлагуудын зөвлөгөөн, 2024 оны 03 дугаар сарын 04-ний өдөр анхаарах асуудлын хүрээнд мэдээллийг өгч ажилласан.

Тайланг үнэлсэн: Төсвийн Ерөнхийлөн захирагч

Аймгийн Засаг дарга .... / Н.Лхагвадорж /
(албан тушаал) (гарын үсэг)
(огноо)

Тэмдэг

....

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн: Нэгжийн дарга

ХШҮХ-н дарга .... / Л.Төгөлдөр /
(албан тушаал) (гарын үсэг)
(огноо)

....

Тайлагнасан: Төсвийн шууд захирагч

Эрүүл мэндийн газрын дарга .... / Ж.ОД /
(албан тушаал) (гарын үсэг)

(огноо) ....

1323060010 9055401